

Pandemi Sonrası Çocukların Rekreasyonu¹

Children's Recreation After the Pandemic

Mehtap KODAMAN²

Şahin MAMMADOV³

Atıf:

Kodaman, M. Mammadov, Ş. (2024). Pandemi Sonrası Çocukların Rekreasyonu, *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(18), 165-181, DOI: 10.57135/jier. 1461308

Öz

Günümüzde, savaş, afetler, pandemi, göç, ayrılık gibi nedenlerle, çocuklar pek çok travmaya maruz kalmaktadır. Mevcut istikrar ve düzenin bozulması; maddi ve manevi ihtiyaçların giderilmemesi; yakınların, rutin ve güvenliğinin yitimi; aile düzeninin, eğitim ve oyunun sekteye uğraması bu travmalardan bazılarıdır. Dünyada her gün, pek çok çocuk, bu sorunlarla mücadele ederken; Türkiye’de de önce pandemi, sonra büyük deprem facialarıyla benzer süreçler yaşanmıştır. Travmaların üstesinden gelmek, fizyolojik ve psikolojik yaraları sarmak, sevgi ve rekreatif faaliyetlerle, bir nebze olsun mümkündür. Bu makalede Trakya Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencileriyle, Topluma Hizmet Uygulamaları dersinde, Sosyal Sorumluluk Projesi kapsamında, 2022-2023-2024 Bahar dönemlerinde gerçekleştirilen, uygulamalı bir çalışmanın sonuçlarından yola çıkarak; travma sonrası çocuklar için neler yapılabilir? sorusu irdelenmiş; alan yazın taraması ve benzer uygulamalardan örnekler ile konu desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Temel eğitim, rekreasyon, sanat, spor, bilim.

Abstract

Nowadays, children are exposed to many traumas due to reasons such as war, disasters, pandemics, migration and separation. Deterioration of existing stability and order; failure to meet material and spiritual needs; loss of loved ones, routine and security; disruption of family order, education and play are some of these traumas. While many children around the world struggle with these problems every day; similar processes were experienced in Turkey, first with the pandemic and then with major earthquake disasters. It is possible to overcome traumas and heal physiological and psychological wounds, to some extent, with love and recreational activities. In this article, based on the results of an applied study carried out with the students of Trakya University Fine Arts Education Department in the Community Service Practices course, within the scope of the Social Responsibility Project, in the 2022-2023-2024 Spring semesters; The question of What can be done for children after trauma? has been examined; the subject is supported with literature review and examples from similar applications.

Keywords: primary education, recreation, art, sports, science.

GİRİŞ

Bu makaleye konu olan projeye, 2022 Bahar döneminde başlandı. Pandemi şartlarındaki kapanma ortamından sonra, çocuklar okullarına intibak sağlayabildiler mi? Eğitim süreçlerine ve duygu durumlarının düzelmesine nasıl yardımcı olunabilir? sorularıyla yola çıkıldı. Proje 2023 şubatında gelen büyük depremlerin yansımalarıyla, daha geniş bir alana ve sürece yayıldı.

Proje, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Resim-İş Öğretmenliği, Seramik, Fen Eğitimi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik programlarından öğretim

¹Çalışma 2022/71 nolu "Pandemi Sonrası İlk Ve Orta Dereceli Okullardaki Çocukların Bilim-Sanat-Spor-Oyun Birlikteliği İle Rekreasyonu" (Kodaman ve diğerleri,2024) başlıklı TÜBAP Projesi tarafından desteklenmiştir.

²Doç.Dr., Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Edirne-Türkiye, mehtapkodaman@trakya.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-2051-6621>

³Öğr.Gör., Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Edirne-Türkiye, sahinmammadov@trakya.edu.tr, <https://orcid.org/0009-0009-3354-8391>

elemanlarının ortak çalışmasıyla gerçekleşmiştir. Projede olmayan öğretim elemanlarından da uygulama okullarındaki öğretmen ve çalışanlardan da destek alınmıştır.

Duyguların algı, öğrenme ve hafızayı şekillendirdiği birçok çalışmayla gösterilmiştir (Ferry,2017: s.ix). Duygusal olarak öğrenilenler kolay unutulmamakta, severek yapılan öğrenmeler kalıcı yer etmektedir. Stres ise düşünmeyi engellemekte ve yeni konuların öğrenilmesini güçleştirmektedir (Vester, 1978, s.123). Sallabaşa'a (2020, s.99) göre oyunlarda yer alan söz, müzik ve hareket unsurlarının bir arada kullanılması ile ahenk ve ritim duygusu geliştiği gibi aynı zamanda birlikte hareket etme, grubun parçası olma ve iş birliği gibi alanlarda da gelişim kaydedilebilecektir. Ece, Ünsal ve Çalık(2023,s.96-107), Türkler'de çocuklar için uygulanan rekreatif faaliyetleri özetlemiş, daha çok günümüze değinmişlerdir. Sallabaş (2020,s.99-109) makalesinde geleneksel çocuk oyunlarını özetlemiştir. Aslında Türklerde geleneksel çocuk oyunları evrenseldir örneğin Bruegel'in "Çocukların Oyunları" adlı yağlıboya resminde yer alan çember, mangala, uzun eşek gibi oyunlar Türklerde eskiden beri vardır. Görüldüğü kadarıyla geleneksel oyunlarla ilgili Türkçe'deki en kapsamlı kaynak And'ın (2012) *Oyun ve Bugü* adlı kitabıdır. And (2012, s.42-52) oyunların evrenselliği ile ilgili konulara da değinmiştir. And (2012,s.12) 1973'te köy çocuklarının kendi yaptıkları oyuncakların, Baran'ın Bademler köyündeki evinde sergilendiğine de tanık olmuştur. And'ın (2012, s.12-13) Baran'dan(1993) aktardığına göre çocuk oyunları şöyle sınıflanabilir:

"A. Gönlü Hoş Eden Oyunlar: 1. Gelişigüzel Oyunlar; 2. Taklit Oyunlar; 3. Donatım Oyunları; 4. Tekerlemeli Oyunlar; 5. Türkülü Oyunlar; 6. Orta Oyunları; 7. Falımsı Oyunlar; B. Vuruşmalı Oyunlar. B. Usu Geliştiren Oyunlar: 9. Şaşırtmalı Oyunlar; 10. Bilmece Oyunları; 11. Resimli Oyunlar; 12. Dilsiz Oyunları; 13. Ütümlü Oyunlar. G. Bedeni Eğiten Oyunlar: 14. Sportif Oyunlar; 15. Avla İlgili Oyunlar. Bunlarda ele alınan oyunların sayısı 271'dir". (Baran, 1993; And, 2012, s.12-13)

Açık alan etkinliklerinin çocukların ruhsal, bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimleri için daha yararlı olduğu bildirilmektedir. Bu konudaki önemli çalışmalardan biri de Eo 'nun(2018,s.333) özellikle çocukların okuldaki ilk gününde, açık hava etkinliklerinin öneminden söz ettiği ve açık hava rekreasyonunun, çocukların zihinsel gelişimine katkı yaptığını vurguladığı incelemesidir. Morales, Lorenzo ve Rosa'nin (2016) çalışması rekreasyonel etkinliklerin sosyal davranışı geliştirmek için geçerli ve etkili bir alternatif olduğunu göstermektedir. Bu makalenin konusu olan uygulamalı araştırmada, açık hava etkinlikleri yanı sıra, çocukların el-göz-beyin koordinasyonunu sağlayacak, moral motivasyon ve sosyal gelişimlerini destekleyecek diğer rekreatif öğrenme ve etkinliklere de yer verilmiştir.

Araştırmanın Amacı

"Pandemi sonrası İlk ve Orta Dereceli Okullardaki Çocukların Bilim-Sanat-Spor-Oyun İle Rekreasyonu" (Kodaman ve diğerleri,2024) projesi , travma sonrası dönemde çocukların yaşamlarını ve öğrenmelerini eğlenceli hale getirecek bazı yöntem ve uygulamaların sonuçlarını sorgulamaktadır. Projenin hedefi: pandemi sürecinde, sadece telefon, tablet ve bilgisayarla evde kapalı kalan; öğretmeninden, eğitim ortamından, arkadaşlarından, oyunlardan, sosyal iletişimden kopan; normal çocukluk dönemi geçiremeyen çocukları; geleneksel oyunlar, sanat ve sporla eğlendirip, moral motivasyon sağlarken; düzeylerine uygun bilgiyle de desteklemektir. Bilim-Sanat ve Spor rekreatif olarak buluşturulmaktadır. Bu makale sözü geçen projeyi ve sonuçlarını tanıtmakta, ilkökul ve lisede, örneklem olarak üç proje okulunda ve bir kreşte yapılan rekreatif çalışmaların sonuçlarını göstermektedir. Çalışmanın diğer amacı da rekreatif faaliyetlerle ilgili benzer çalışmalarını alan yazın taramasında ya da çevremizde görmektir.

YÖNTEM

Alan yazın taraması, nitel, ampirik, uygulamalı araştırma. Anlam ve sürece odaklanmasıyla daha çok nitel araştırma çerçevesinde değerlendirilebilecek araştırmanın bakış açısı, betimleyici ve yorumlayıcı paradigmaya yakındır. Temel eğitimdeki üç okulda mevcut durum incelenmiş, tanımlanmış, yorumlanmıştır. Öte yandan belirli öğrenci gruplarıyla çalışılması ve gözlem sonuçlarının değerlendirilmesiyle pozitivist paradigmaya da uygundur. Araştırmanın çıkış noktası mevcut duruma eleştiri getirmesiyle Eleştirel paradigmaya da dahildir. Araştırma yerel ve öznel gerçekliklere ve yorumlara dayanması (öğretimdeki şartlar yetersizdir gibi), sanat ve bilim ayrımı yapmaması ve ayrı ayrı paradigmaları reddedip ortama, duruma ve zamana göre değer anlayışı içinde mevcut paradigmaları bütünleştirmesiyle, etki tepki temelinde esnek yöntemler geliştirilmesiyle post-modern paradigma içindedir. Edirne’de üç okuldaki yola çıkarak Pandemi sonrası öğrencilerin ve eğitim aldıkları kurumların mevcut durumu incelenmiş, öğrencilerin duygularını ve eğitim süreçlerini kolaylaştırmak adına neler yapılabilir buna bakılmıştır. Nitel veriler gözlem sonuçlarından, öğrenci ve öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Edirne’de bir orta dereceli okulda (Edirne Yıldırım Beyazıt Anadolu Lisesi) ve iki ilkokuldaki (Trakya Birlik İlkokulu, Şükrüpaşa İlkokulu) gerçekleştirilen etkinlik ve dönütlerin yer aldığı uygulamalı araştırmadaki izlenim, gözlem ve deneyimler esas alınmıştır. Araştırmada makale yazarlarının şahsi deneyim, birikim ve gözlemleri katkı sağlamıştır. Öğretmen ve öğrencilerin görüşleri görüşme yoluyla ve uygulamalı araştırmadaki iletişim sonucu elde edilmiştir. Veri toplanan kitlenin evreni temel eğitimin 12 seneye çıkması ile ilk ve orta dereceli okullardır. Örneklem iyi şartlara haiz olması gerektiği düşünülen bir Anadolu lisesi diğeri görece olarak sosyal-ekonomik yönden iyi olan, iki ayrı semtteki ilkokuldur. Edirne L Tipi cezaevi kadınlar koğuşu kreşi hizmet verilen diğer kurumdur. Okullar kolay ulaşılabilirlik, ihtiyaca, amaca uygunluk gibi kriterlerle belirlenen devlet okullarıdır. Diğer devlet okullarından farkları olmamasıyla rastlantısaldır. Hedef kitle orta öğretimde yardımcı ders materyaline ve rekreatif bir öğrenmeye ihtiyaç duyan öğrenciler, İlk öğretimde yardımcı ders materyaline ihtiyaç duyan, pandemi sonrası rekreatif desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerdir. Veri kitlesi genel olarak özel ihtimam gerektiren temel eğitim grubu olarak özetlenebilir.

Çalışma Grubu

Araştırmada hem araştırmacı ve uygulayıcılardan oluşan hem de uygulama okullarındaki ilkokul öğrencilerinden oluşan gruplar yer almaktadır. Uygulama okulları Edirne’de yer alan ve proje uygulamak için izin alınan ilk ve orta dereceli okullardır: Trakya Birlik İlkokulu, Şükrüpaşa İlkokulu, Edirne Yıldırım Beyazıt Anadolu Lisesi (EYBAL). Okullarda beraber çalışılan öğrenciler etkinlik bazında farklı gruplar ve karma gruplardır. Örneğin avlu duvarı boyama etkinliğine, okul avlusundaki oyunlar ve müzikli oyunlar etkinliğine ilkokul genelinde tüm sınıflar (1-2-3-4), kaleydoskop yapımı (4.sınıflar), kilim dokuma ve seramik etkinliğine ilkokuldaki 3-4 gibi üst sınıflar (karma), öğretim materyali tasarlama etkinliğine üniversite öğrencileri katılmıştır ilkokul ve lise öğrencilerine yöneliktir. L tipi cezaevi kadınlar koğuşu kreşi çocukları ise hizmete yönelik gruptur. Cezaevinde talep üzerine mekân tasarımı ve duvar resimlemesi yapılmıştır.

Veri Toplama Yöntemleri

Gözlem, görüşme, deneyim. Öğrencilerin tepki, talep ve beyanları, öğretmen görüşleri, talepleri, ilgili literatür sonuçları.

İşlem

Topluma hizmet uygulamaları dersinin tek bir dönemde alınması, Güzel Sanatlar Eğitimi programlarının baraj puanlarının yükselmesi ve pandemi sonrası, Topluma Hizmet Uygulamaları dersi öğrencileri gittikçe azalmıştır. 6 Şubat 2023 günü Türkiye’de Kahramanmaraş Merkezli büyük depremle 11 şehir yıkıma uğramış, güvenli bölgelerde üniversite yurtları boşaltılmış ve misafirhane amaçlı kullanılmıştır. Devam mecburiyetinin

kalkması az zamanda az öğrenciyle çok alanlı bir proje deneyimi yaşanmasına neden olmuştur. Çünkü yüz yüze devam etmeyen öğrenciler materyal tasarlamış, yüz yüze devam eden öğrenciler ise kısa sürede bahçedeki oyun platformları gibi bazı dış mekân boyama çalışmalarına katılmıştır. Büyük deprem Edirne’de hissedilmese de MEB izinli 1. proje okulu Trakya Birlik İlkokulu için deprem sonrası yıkım kararı alındığından okul müdürlerinin istişaresiyle çalışmaya Şükrüpaşa İlkokulunda devam edilmiştir. Eğitim materyalleri hazırlanan diğer bir okul da Edirne Yıldırım Beyazıt Anadolu Lisesi (EYBAL) ’dir. Üç okul müdürü ve öğretmenleri de projeye çok yardımcı olmuştur. L tipi cezaevi yönetiminden de çocukların oyun alanlarını güzelleştirmek üzere bir talep gelmiş ve sonuçtan çok memnun kalmışlardır.

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-iş Öğretmenliği Programında ve Müzik Öğretmenliği Programında Topluma Hizmet Uygulamaları dersi veren öğretim elemanları ve öğrenciler yardımıyla 3 dönemde 3 proje okulu için ve L tipi Cezaevi Kadınlar koğuşu kreşi için aşağıda yer alan etkinlikler düzenlenmiştir:

- Okul bahçesinde çocuklarla yapılan etkinlikler:

Geleneksel çocuk oyunları, müzik dinletisi ve müzikli oyunlar, sportif oyunlar, avlu duvarı boyama etkinliği, boyayarak avluda oluşturulan oyun platformları ve parkurlarında çocukların oynatılması;

- Okul avlusunda üniversite Topluma Hizmet Uygulamaları öğrencileri tarafından gerçekleştirilen oyun alanları ve diğer boyamalar:

Yönleri gösteren bir pusula okul bahçesine çizilip boyanmıştır. İstop oyun alanı, yağ satarım bal satarım oyun alanı, seksek ve sportif oyun parkuru, okul bahçesi zeminine boyanmıştır. Harflerle ve sayılarla oluşturulan oyun platformları avlu zeminine boyanmıştır.

- Sınıf ve atölyede birlikte gerçekleştirilen etkinlikler:

Seramik vazo yapımı, kaleydoskop (çiçek dürbünü) yapımı, kilim dokumayla tanışma;

- Yüz yüze devam etmeyen diğer Topluma hizmet grubu üniversite öğrencilerinin uzaktan kendi ortamlarında ya da üniversite bünyesinde hazırladıkları öğretim materyalleri:

Ortaöğretim için yapılan materyaller üç boyutlu düşünselliği sağlamak üzere prizmatik şekilli modeller, DNA sarmalı, renk çemberi, üç boyutlu rölyef harita, güneş sistemi modeli hazırlanarak EYBAL’a hibe edilmiştir. 2023-2024 Bahar dönemi topluma hizmet grubunda sadece dört öğrenci kalmıştır bunlardan biri talep üzerine Çanakkale Savaşı ile ilgili bir diorama EYBAL’e tasarlanmıştır.

- 2024 Bahar Dönemi Etkinlikleri: Edirne L tipi cezaevinde Mahkûm kadınlar koğuşu kreşinde bütçesi cezaevi yönetimi tarafından karşılanan duvar resimleri gerçekleştirilmiştir. Proje bütçesi genel olarak TÜBAP Sosyal Sorumluluk Projesi fonundan karşılanmıştır. Proje başlangıcında malzemeler henüz gelmemiş, mevcut imkanlar ve atık materyaller devreye sokulmuştur. Proje süresince zaman ve insan kaynakları daha belirleyici olmuş ve bütçe sorununun ötesine geçmiştir. Projedeki öğretim elemanlarının , Topluma Hizmet Uygulamaları dersi öğretim elemanlarının ve özellikle de Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü son sınıf öğrencilerinin emeklerinden istifade edilmiştir. Ortaöğretim için de bazı ders materyalleri maket ve modeller hazırlanarak hibe edilmiştir. Şükrüpaşa İlkokulu ve EYBAL’deki öğretmenler de projeye destek olmuştur.

Projede yer alan Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi öğretim elemanlarından görüş alınarak sek sek çizilmiş, yine onların görüşleriyle yağ satarım bal satarım oyun alanı, istop oyun alanı, harflerden ve sayılardan oluşan oyun parkuru oluşturulmuştur.

Verilerin Analizi

Veri analizinde uygulama esnasındaki gözlemler, uygulama okullarındaki öğrencilerin tutum ve davranışları, öğrencilerin, öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının sözlü beyan ve görüşleri belirleyici olmuştur. Rekreatif etkinliklerin uygulama sürecinde elde edilen dönütlerle ilgili analiz, etkinlik başlıkları altında sunulmuştur. İlgili çözümler bu makalede yeri geldikçe belirtilmiştir. Alan yazın taramasında da bu araştırmanın sonuçlarına benzer veriler bulunmuş, giriş bölümünde bu çalışmalara değinilmiş, konu bazında da ilişkilendirilmiştir.

BULGULAR

Etkinlik 1: Müzikli Oyunlar Etkinliği

Proje Eğitmeni: E1, E2

Etkinlikte Görev Alan Öğrenciler: Müzik Öğretmenliği 2022 Bahar Dönemi Topluma Hizmet Uygulamaları Öğrencileri (U1 ve U2)

Katılımcılar: Trakya Birlik İlkokulu Öğrencileri

Etkinlik Yeri ve Tarihi: Trakya Birlik İlkokulu /27.05.2022

Resim 1.

Okulda kermes etkinliği olması ve tüm öğrencilerin bahçede bir arada bulunabilmesi sebebiyle 27.05.2022 tarihi, okul müdürünün önerisiyle belirlendi.

1. Gün: 25.05.2022

Trakya Birlik İlköğretim Okulu'nda yapılacak olan müzik etkinliği için temaya uygun parçaları belirlemek ve yapılacak olan diğer müzikli etkinlikleri saptamak için, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi GSEB Müzik Eğitimi ABD keman öğrencilerinden U1 ve gitar öğrencilerinden

U2 ile, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda toplandı. Gitar ve kemanla çalınacak çocuk şarkıları ve popüler şarkılar belirlenerek, repertuar hazırlıkları ve notasyon çalışmaları yapıldı. Yapılan provanın ardından, hangi oyunların müzikli hale getirilebileceği ve hangi müzikli oyunların kullanılabileceği belirlendi. Okul bahçesinde oynanacak müzikli oyunlar: Yağ Satarım, Bal Satarım, Deve Cüce Kutu Kutu Pense; Okul bahçesinde çalınacak şarkılar: Ali Baba'nın Çiftliği, Postacı, Neşeli Günler, Arkadaşım Eşek, Domates Biber Patlıcan, Anlıyorsun değil mi? Çok Uzaklarda.

2. Gün : 27.05.2022

13.30'da Trakya Birlik İlköğretim Okulu'na gidildi ve etkinlik sırasında kullanılacak ekipman temin edilerek hazırlıklar tamamlandı. Sınıf öğretmenlerinin yardımıyla öğrenciler okul bahçesinde toplandı; çalınan şarkılar ve oynanan oyunlara yüksek katılım gösterildi. 13.30'dan 15.00'a kadar süren etkinlik; öğrenci, öğretmen ve okul müdürünün olumlu geri dönüşleri ile tamamlandı. Yapılan bu etkinlikte; pandemi sonrası öğrencilerin müzik ve müzikli oyunlar yoluyla rahatlaması ve rehabilite olmalarını sağlama hedefi başarıyla gerçekleşti. Çocukların mutluluğu görülmeye değerdi. Okul kadrosunda bir müzik öğretmeni bulunmadığı için, keman ve gitar çalan müzik öğretmeni adaylarını görmeleri etkili ve motive edici oldu.

Resim 2 Okul Avlusunda Oyun Alanları Ve Pusulanın Hazırlanması

Etkinlik 2: Okul Avlusunda Oyun Alanlarının Hazırlanması ve Çocukların Oynatılması
Etkinlikleri

Proje Eğitmeni: E3,E4

Etkinlikte Görev Alan Öğrenciler: Resim-İş Öğretmenliği Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi
2023 Bahar Dönemi Öğrencileri (2 Grup)

Katılımcılar: Şükrüpaşa İlkokulu öğrencileri 1,2,3 ve 4. sınıflar
Etkinlik Yeri ve Tarihi: Şükrüpaşa İlkokulu /20.04.2023-21.04.2023

Önceki uygulama döneminde öğrenciler oyun platformları için çeşitli eskizler hazırlamışlardı ve bu okul yönetimi ve öğretmenleriyle görüşülmüştü. Öğretim elemanları yönetiminde ve üniversite öğrencileri becerisiyle eskizlerden kısa sürede uygulanabilecek olanlar seçilerek, hemen çizim ve boyamaya başlandı. Tüm oyun platformlarının hazırlanması işlem başlığı altında sözü geçen sınırlılıklar dolayısıyla üç günde tamamlandı.

Okul bahçesinde gerçekleştirilen yönleri gösteren pusula, harflerle ve sayılarla oluşturulan oyun parkurları, ilköğretim için uygun alanlardır. Bunun gibi formüllerle, matematik işlemlerle ilerlenen çeşitli platformlar, labirentler de öğrenciler tarafından tasarlanmıştı fakat zaman, malzeme ve öğrenci kısıtlılığı dolayısıyla en pratik olanlar hayata geçirildi. Sek sek ve diğer oyun alanlarında boyama yaparken çocukların ilgisi başladı ve daha kurmadan oynamak için çocuklar birbirleriyle yarıştı. Çocuklarda çok büyük bir oyun açlığı olduğu görüldü. Gözlemlerimize göre tenefüs en az 20 dakika olmalıdır. Bahçedeki platformlar beden derslerinde kullanılacak gibi olmalıdır. Uygulama kapsamında hazırlananlar buna müsaittir. Öğrenci sayısı, ders saati, yeri, belli olan etkinlikler daha düzenli geçti bununla birlikte bahçede gerçekleşen etkinliklerde tenefüs saatinde yoğun talep ve küçük çaplı izdihamlar yaşandı. Oyun alanlarının nasıl kullanılacağı yağ satarım bal satarım, istop gibi oyunlar öğretildi. Öğrenciler kısa sürede adapte olup hemen oyun oynamaya başladılar.

Resim 3 Hazırlanan Oyun Alanlarında Çocukların Oyunları

Etkinlik 3: Avlu Duvarı Boyama Etkinliği

Proje Eğitmeni: E3,E4

Etkinlikte Görev Alan Öğrenciler: Resim-İş Öğretmenliği Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi 2023 Bahar Dönemi Öğrencileri (2 Grup) Etkinlikte yer alan öğrenciler: Şükrüpaşa İlkokulu öğrencileri (Karma rastlantısal grup, çoklu yaş grubu: 1-4. sınıflar)

Etkinlik Yeri ve Tarihi: Şükrüpaşa İlkokulu/28.04.2023

Resim 4 İlkokul Öğrencileriyle Gerçekleştirilen Avlu Duvarı Boyama Etkinliği

Okul müdürü talimatıyla okuldaki görevli tarafından avlu duvarına beyaz boyayla astar atıldı. Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi öğrencileri boya ve fırça gibi malzemelerle avlu kenarına konuşlandılar. Çocuklar koşarak resimlerini getirdiler ve bunu duvara yapmak istiyorum dediler. En ünlü ressam bile çocuk resimlerine öykünmüş onların saflığı ve cesaretini yakalamak istemiştir. Topluma Hizmet Uygulamaları öğrencileri çocukların resimlerini büyütürken avlu duvarına geçirmek istiyordu. Aslında çocuklar avlu duvarını kendileri boyarsa okula hem zevkle gelir hem de okullarını sahiplenir. Sonunda küçük çocukların talebi ağır bastı Topluma Hizmet Uygulamaları dersi öğrencileri boya ve paletleri hazırladı ve çocukların düzenini sağladı, her çocuğu belli bir alana sevk etti. Bazı öğrenciler hakikaten çok başarılı boyamalar yaptı: bir çocuğun televizyonda bir insan resmi boyaması, diğerinin süslü bir genç kız çizip boyaması dikkat çekiciydi. Bazı kız çocukları duvar üzerinde giysiler tasarlayıp boyadı. Çocuk, ev, kalp, çiçek, gülen güneş, ağaç, yıldız gibi şekiller çoğunlukta idi. Hemen hepsi başarılı işler çıkardı. Şaşırtıcı şekilde birbirlerinin alanlarına riayet ettiler. Resimler yanında akıllarına esen bazı yazıları da yazdılar. Bu yazılar da genelde isimleri ya da futbol takımlarının isimleri gibiydi. Teneffüslerde çocukların avlu alanına talebi ve öğrenci sayısı giderek artıyordu. Bir zaman sonra öğrenciler el şekillerini boyayla duvara taşımak istediler, bu da bir denetim mekanizması kurmamızı zorunlu kıldı. Arkadaşlarının çalışmalarına saygı göstermeleri söylendi ve başka resimlere müdahale etmemeleri için uyarıldılar. Bahçedeki etkinliklerde bazı engelli öğrencilerin geri planda kaldığı fark edilerek pozitif ayrımcılıkla katılımları desteklendi. Çünkü boya, fırça, palet alma, duvardan yer edinme gibi konular rekabet unsuruna dönüştü. Hoffer'a (2023) göre engelli çocuk ve gençlerin engelli olmayan akranlarına göre daha düşük düzeyde sosyal-duygusal refah yaşama riski daha yüksektir. Öğrenciler ilgi ve kapasitelerine göre yönlendirilerek çalışırken ve öğrenirken eğlenebilir. Örneğin bedensel aktivitede yetersiz

kalanlar resim, seramik ya da kilim yapabilir, şarkılar söyleyebilir. Engellerinin ötesinde her öğrenciye uygun rekreatif bir alan mutlaka vardır.

Etkinlik teneffüs ve öğle saatlerinde velilerin de gelişyle tam bir şenlik havasında geçti. Onlar da etkinliği izledi ve yardımcı olmaya çalıştı. Avlu duvarı boyama etkinliğinde en üzücü an malzemelerin toplanmak zorunda olduğu andı. Bundan sonra etkinliğe yetişemeyen öğrenciler suluboyalarını alarak merdiven kenarlarına suluboyayla resimler yapmaya çalıştılar. Gördük ki çocuklarda çok büyük bir sanatsal istek ve oyun açlığı var.

Bu uygulamada da yapılan gözlemler rekreatif faaliyetlerin sosyal davranış ve ilişkileri geliştirdiği yönündeki araştırmalarla uyumluydu. Öğrenciler birbirleriyle konuştular, şakalaştılar, yardımlaştılar, malzeme ve fikir alışverişinde bulundular. Bu tür etkinliklerin resim derslerinde ve sınırlı öğrenciyle yaptırılması gerekirse ders saatinin uzatılması daha verimli sonuçlar alınmasına vesile olacaktır.

Etkinlik 4: “Doğa Sevgisi” Temalı Seramik Saksı Yapımı

Proje Eğitmeni :E5 ve E6

Katılımcı Sayısı: 8

Etkinlik Yeri ve Tarihi: Şükrüpaşa İlkokulu-Edirne/10.05.2023-11.05.2023 (2 gün)

Resim 5 Doğa Sevgisi” Temalı Seramik Saksı Yapımı

Etkinlik Süreci

1.Gün (10.05.2023)

Etkinliğin kaç öğrenci ile yapılacağı ve konusu ile ilgili planlama yapıldı. Etkinliğin amacına uyması ve birebir ilgilenilmesi adına 8 öğrenci ile yapılmasına karar verildi. Temaya uygunluğu ve kalıcılığı açısından saksı formunun uygun olduğu düşünüldü. Etkinliğin gerçekleştirileceği yerdeki malzeme eksikliği göz önünde bulundurularak ön hazırlığın yapılmasına karar verildi

ve ön hazırlık, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı seramik atölyesinde gerçekleştirildi. Seramik çamurları poşetlerinden çıkarılarak, çamurun havasının alınması ve neminin azaltılması için bir süre yoğruldu. Yoğrulan çamurlar, çamur açma makinesinde plakalar elde edilerek 16x40 cm ölçülerinde kesildi. Ardından 15 cm ve 8 cm çaplarında 8'er adet daire plakalar hazırlandı. Her biri naylonlar arasına alınarak, kurumaması sağlandı.

2.Gün (11.05.2023)

Etkinliğin gerçekleştirileceği kuruma gidilerek, etkinliğin yapılacağı alana geçildi. Katılımcı öğrenciler, masalara yerleştirildi. Her birine, ahşap altlık ve seramik şekillendirme aletleri dağıtıldı. Ardından, etkinliğin nasıl yapılacağı örnek uygulama üzerinden detaylı olarak E5 tarafından gösterilerek anlatıldı. Yaptıkları işi sahiplenmeleri, korumaları ve doğa ile daha fazla bağ kurmaları adına saksılarına istedikleri çiçekleri ekip sınıflarına yerleştirebilecekleri söylendi. Aynı şubede olan öğrencilerin ise, başka bir şubeye çiçeklerini hediye edebilecekleri belirtildi. Sonrasında öğrencilere şekillendirmek için kullanacakları saksılar ve 8 cm'lik plakalar dağıtıldı. Öğrenciler 4'er kişilik gruplara ayrıldı ve her bir grup ile bir öğretim elemanı ilgilendi. İlk etapta, çamurun yapışmasının engellenmesi için saksılar naylonla kaplandı. Ardından öğrenciler, saksının tabanına 8 cm'lik plakaları yerleştirme ile işe başladılar. Sonrasında 16x40 cm'lik plakalar saksının iç tarafına konulmak üzere öğrencilere verildi. Öğrenciler, taban ile iç plakayı birleştirdiler. Sonrasında, hazır verilen saksılar ters döndürülerek, içindeki çamur formun çıkması sağlandı. Modelaj aletleri ile ek yerlerinin birleştirilmesi istendi. Bazı öğrenciler, çamuru pürüzsüz hale getirirken bazıları çamuru doğal dokusunda bırakmayı tercih ettiler. Saksıların altları delinerek, yapan öğrencinin ismi ve yapım yılı yazdırıldı. Dağıtılan 15 cm'lik plakalar da kenarları 1'er cm kaldırılarak saksı altlığı formuna dönüştürülmesi sağlandı. Üzerine doğa ile ilgili şekilleri ister çizim ister ekleme çamurdan şekillerle yapmaları istendi. Çalışmalar bitirildikten sonra, fırınlanmak üzere kurumaya bırakıldı.

Etkinlik Sürecindeki Gözlemler:

Öğrencilerin çalışmaya odaklanmaları, kendi içlerindeki uyumları, paylaşımları, fikir alışverişleri ve istekli olmaları dikkat çekiciydi. "Daha önce böyle bir çalışma yapmadım", "Bu benim hayatımda yaptığım en güzel çalışma", "Burada 1 yıl kalabilirim", "Böyle çalışmalar çok rahatlatıyor", "Bu deniz kokuyor" gibi tanık olunan diyaloglar onların isteklerini ve etkinlikten aldıkları keyfi göstermesi bakımından önemli detaylardı. Bazı öğrenciler, saksıların üzerine yaptıkları hayvan şekilleri ile ilgili anılarını da anlattılar. Kedilerinin ve kuşlarının isimlerini söylemeleri, bazılarının hayvanlarının yaramaz bazılarının ise uslu olduğunu söylemeleri, etkinlik içerisindeki öğrencilerin ne kadar rahat olduklarını göstermektedir. Böyle bir çalışma, öğrencilerin el becerisini geliştirmenin yanı sıra, onların kendilerini rahatlıkla ifade etmelerini, bir işe odaklanmalarını ve yaptıkları işten haz almalarını da sağlamıştır. Öğrencilerin çalışmadan ne kadar keyif aldıklarını gösteren başka bir detay da çalışmaya öğle arası veya sonrasında da devam etme istekleriydi. Saksıların ne zaman kuruyacağı ve boyayacakları da merak ettikleri konular arasındaydı.

Resim 6 Üç dönemde Topluma Hizmet Uygulamaları ders grubu öğrencileri tarafından hazırlanan materyallerden örnekler

Etkinlik 5: Öğretim Materyali Tasarlama Etkinliği

Proje Eğitmeni: E3

Etkinlikte Görev Alan Öğrenciler: Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-iş Öğretmenliği 2022,2023,2024 Bahar Dönemi Topluma Hizmet Uygulamaları dersi öğrencileri

Etkinlik Yeri ve Tarihi: Trakya Üniversitesi /2022,2023,2024 Bahar Dönemleri

Araştırmamızın öğretim ihtiyaçlarını tespit etme ve materyal tasarlama boyutunda, öğretmenlerden aldığımız talepler şöyledir: Matematik ve Geometri derslerinin daha verimli geçmesi için üç boyutlu prizmatik materyallere ihtiyaç vardır. Bu sayede alan yüzey ölçümü gibi konular daha anlaşılır şekilde izah edilebilir, görerek duyumsayarak yaşanır. Coğrafya dersi için dağ, deniz gibi coğrafi fiziksel alanların gösterildiği kabartma haritaya ihtiyaç vardır. Güneş sistemini gösteren maket faydalı olacaktır. Çanakkale Zaferi ile ilgili bir diorama hatırlatıcı ve eğitici olacaktır. Araştırma grubunun önerip hibe ettiği materyaller ise top, renk çarkı, çiçek dürbünü, enek taşı gibi materyallerdir.

Çalışma üniversitede yüz yüze devam etmeyen öğrencilerle gerçekleştirildi. İlk dönemde öğrencilerle uzaktan bilgisayar oturumuyla süreç planlandı ana bilim dalı kütüphanesinde elips masa etrafında malzemeler ve eskizlerle birlikte çalışıldı. İlk dönemde malzemeler henüz gelmediğinden ders sorumlusu öğretim elemanı ve öğrenciler kendi imkanlarıyla ve atık malzemelerle materyallerin hazırlanması çalışmalarına başladı. Bu dönem pandemi dönemi

olduğundan sınırlı sürede bir araya gelip liseden talep edilen model ve maketler gerçekleştirildi. Üç boyutlu prizmatik materyaller ve DNA sarmalı modeli bu dönemde ortaya çıktı.

İkinci dönem grubunda ise öğrenciler, yurttan kalan deprem dolayısıyla evlerine dönmüş öğrencilerdi ve materyalleri evlerinde tasarladılar bir adet üç boyutlu kabartma harita, güneş sistemi modeli ve renk çarkı bu dönemde çıktı. Malzemeler geldikten sonra da bazı öğrenciler proje malzemesinin süreci uzatabileceği düşüncesiyle daha pratik materyalleri de bütçelerinden karşılamıştır. Örneğin öğrencilerden biri atık materyal kullanmak yerine hazır köpük küreler almıştır, diğer malzemeleri yine projeden karşılamıştır. Etkinlikler sonucunda EYBAL'a, üç boyutlu geometrik prizmatik materyaller, harita, güneş sistemi, Şükrüpaşa İlkokuluna renk çarkı gibi öğretim materyalleri hazırlanarak hibe edilmiştir.

2024 Bahar döneminde Topluma Hizmet Uygulamalarından bir öğrenci 18 Mart Çanakkale zaferi için diorama hazırlamıştır. Diorama EYBAL'de tarih ve Atatürk köşesinde yerini bulmuştur. Diğer istenen materyallerle ilgili öğretmenler olumlu dönütlerini iletmışler malum olduğu üzere dersin bu şekilde daha etkin olduğunu da belirtmişlerdir.

Resim 7 Kilim Dokumayla Tanışma Etkinliği

Etkinlik 7: Kilim Dokumayla Tanışma Etkinliği

Proje Eğitmeni: E3, E4,

Katılımcı Sayısı: 5

Görev alan öğrenciler: 2022-2023 Bahar Topluma Hizmet Uygulamaları dersi Öğrencisi 1 Kişi

Etkinliğin Yeri ve Tarihi: Şükrüpaşa İlkokulu-Edirne/24.05.2023

Okul müdürü böyle bir etkinlik yapılacağını bildiğinden mekân olarak uygun olan kütüphaneyi önerdi. Bahçede çok koşup oynayan ve terleyen çocuklardan ve gönüllülerden 5 öğrenci gönderdi. Etkinliğin başında dokuma ve kilimi tanıyacakları bununla ilgili bir uygulama yapılacağı çocuklara açıklandı. Siz de denemek ister misiniz? diye soruldu. Türk kültüründe kilim halı ve dokumaların öneminden söz edildi. Bu konuda çocuklarla sohbet edildikten sonra çözü ipe, diğer ipler ve tarak, kirkir, vargel gibi malzemeler tanıtıldı. Çözü ipe Proje Eğitmeni, Topluma hizmet Uygulamaları öğrencisi ve çocuklar yardımıyla küçük kilim tezgahına geçirildi. Ardından işlem basamakları açıklandı ve bir alttan bir üstten geçirilerek kilim dokumanın nasıl oluştuğu gösterildi. Çocuklar bu işlemi sırayla deneyimlediler. Etkinlik birkaç sıra dokuma gerçekleştirene kadar sürdü. Dışarıda açık hava oyunları olduğundan öğrenciler biraz sıkılırsalar da sonradan keyif aldılar yeni bir deneyim ve öğrenme gerçekleştirdiler.

Etkinlik 7: “Çiçek Dürbünü” Yapımı Etkinliği

Proje Eğitmeni: E3

Görev alan öğrenciler: 2023 Bahar Topluma Hizmet Uygulamaları dersi öğrencileri 3 Kişi (Yüz yüze Devam Etmeyenler)

Katılımcı Sayısı: 20 (4.sınıf öğrencileri)

Etkinlik Yeri ve Tarihi: Şükrüpaşa İlkokulu-Edirne/03.05.2023

Resim 8 “Çiçek Dürbünü” Yapımının tamamlanması

Okul müdürü eğitmen ve öğrencileri müsait bir sınıfta görevlendirdi. Sınıf öğretmeni etkinlik saatinde gerekli yardımı sağladı, öğretmen masası kullanıldı. Öğrencilerin masa düzeni u tipi yahut elips şeklinde olmalıdır böylece kolay iletişim sağlanır en azından atölye dersleri böyle olabilir. Atölye şartlarında, şövaleler çizim masaları, daha büyük sınıflar için marangoz tezgâhı gibi teknik masalar da bulunmalıdır. Bunlar baskı dersi için ya da çok amaçlı da kullanılabilir. Ayna folyo, pul, yapıştırıcı, asetat, makas gibi malzemeler tarafımızdan getirildi. Atık malzemelerden daha fazla rulo (kâğıt havlu rulosu) okuldan sağlandı. Çocuklar sıralarında dosya kağıtlarına hayalden resim boyadılar. Öğrencilerin boyamalarından biri seçilerek dürbün kaplandı. Topluma Hizmet Uygulamaları dersi öğrencileri bir çiçek dürbününün nasıl yapılacağını gösterdi ve tüm süreci tamamladı. Öğrenciler de izlediler. Ayna, yansıma, ışık, kırılma, renk, göz, algı hakkında bilgi aldılar ve çiçek dürbünleri bittiğinde pencere kenarına koştular, ışığın renkler üzerindeki etkisini, birbirinin üzerine gelen şeffaf cisimlerde renk karışımını, aynadan yansıyan şekillerin kırılıp çoğalmasını, hareket ve ışığın renge etkisini vb. gördüler. Sınıftaki çocukların hepsi kendilerine ait çiçek dürbünü olmasını istedi. Öğrenciler tüm sınıfa üniversitedeki ortamda ve kendi ortamlarında çiçek dürbünü hazırladı ve o gün çocuklardan toplanmış olunan çocuk resimleriyle bu dürbünleri kapladılar. Sonra söz verildiği gibi bu dürbünler de okula bırakıldı. Etkinlik sonucunda çocukların el becerilerinin ve estetik duyularının geliştiği. resim ve fizik hakkında ortaklaşa bilgiler edindikleri gözlenmiştir.

Etkinlik 8: Ek Çalışmalar:

Proje grubuyla gerçekleştirilen çalışmalara ek olarak üniversite tarafından gerçekleştirilen örnek çalışmalar bulunmaktadır.

Diğer bir çalışma Resim-iş Öğretmenliği programı 2024 Bahar dönemi Topluma Hizmet Uygulamaları öğrencilerinden biri tarafından gerçekleştirilen mahkûm çocuklarının rekreatyonu ile ilgili bir çalışmadır. Çalışma Topluma Hizmet uygulamaları dersi kapsamında 2023-2024 Bahar döneminde gerçekleşmiştir. Edirne L tipi cezaevinde Mahkûm kadınlar koğuşunda kreş alanı resimlenmiştir. Olumlu dönütler alınmıştır. Yaman ve Aslan (2009,446)

Çocuk ve gençlik suçlarının önlenmesinde rekreasyonun ve rekreatif sporların önemine değinmiş, bu bağlamda Türkiye'deki kurumların üniversitelerle işbirliğine gitmesini önermiştir. Benzer çalışmalar cezaevindeki çocuklarla da yürütülebilir.

Araştırma ve uygulama projesi sürerken 15 Haziran 2023 tarihinde Edirne İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile Trakya Üniversitesi iş birliğinde Edirne Yönetici Akademisi projesi kapsamında okul yöneticilerine yönelik "Bilim-Sanat Müzeleri ve Okullarda Mikro Modelleri"(Kodaman,2023) konulu bilgilendirme semineri verilmiştir. Milli Eğitimde yer alan yöneticilerle bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

Yine bu konuya örnek gösterilebilecek bir çalışma da Üniversitemiz Öğretim üyesi Aylin Gürbüz ve EYBAL öğretmenlerinden Çiğdem Bilen yönetiminde EYBAL'da yapılan Sanat ve Matematik Koridorudur.

Resim 9 Edirne L Tipi Cezaevi Kadınlar Koğuşu Çocuk Kreş Alanının Resimlenmesi.

Etkinlikler sonunda genel olarak gözlemler şöyledi:

Çocuklarda müthiş bir oyun açlığı vardı. Uygulamalar esnasında çocukların daha sosyal, daha mutlu, özgüvenli, enerjik, aktif ve daha sorgulayıcı oldukları gözlemlendi. Öğretmenler de bir kapanma durumundan sonra bocalayan ve okula alışmaya çalışan çocukların böylesi etkinliklerle buluşmasından hoşnuttu ve bunu dile getirdiler. Çocuklara geleneksel çocuk oyunlarının öğretilmesini talep ettiler. İlköğretimdeki bazı öğretmenler, şu değerli bilgileri ilettiler: "Tablet ve telefonun yaygınlaşmasıyla öğrencilerin sözel dil becerilerinde gerileme var, oyun oynamayı da bilmiyorlar, onlara geleneksel çocuk oyunlarının öğretilmesi gerekmektedir." Nitekim uygulamalar esnasında istop ve yağ satarım oyunları öğrencilere öğretildi hatta sek sek oyununu da öğrenciler bilmiyordu, enek taşı ile oynanma çeşitleri gösterildi. Proje bütçesinden edinilen enek taşı, top gibi materyal de 2. Proje okulu Şükrüpaşa İlköğretim okuluna hibe edildi.

Günümüzde sosyalleştiren, düşündürten, hareket ettiren, kişilik kazandıran ve yaşamı öğreten oyunların yerini daha çok bilgisayarla oynanan oyunlar ya da imkân varsa sporla uğraşma ve enstrüman çalma gibi aktiviteler almıştır. Sosyal medya da son zamanlarda meşguliyet alanıdır. Spor müsabakalarına gitme, stand-up, konser, tiyatro, opera, bale, sanat gösteri ve sergilerine gitme ise imkân dahilinde gerçekleşen pasif rekreasyon alanlarıdır. Eski ortaoyunları ve köy

seyirlik oyunları ise daha aktiftir izleyici de oyuna katılabilir şimdilerde bazı olay sanatı ya da performanslarda yapılmaya çalışıldığı gibi.

Bilindiği gibi evrensel olan yumurta boyama, tokuşturma gibi etkinlikler Nevruz ve Hıdırellez'de çocukların geleneksel oyunlarıydı. Lades gibi oyunlar da oynanırdı. Fincan oyunları, tekerlemeli ve manili oyunlar, elle ve iple oynanan oyunlar, uzun kış gecelerinin aktivitelerindendi. Bunun gibi Orta Oyunları, Seyirlik Oyunlar, Gölge Oyunları, Kukla Oyunları ve Hayvan Benzetmeceli oyunlar, halk dansları, düğünlerde toylarda çocukların da katılıp eğlendiği rekreatif faaliyetlerdi. Yine özel günlerde şiir okunması Kayçı ya da Manasçıların destan okuması, ninelerin dedelerin masal hikâye anlatması, rekreatif faaliyetlerdi. Bunun dışında taşla oynanan: beş taş, dama, satranç, dokuz taş (düz) gibi akıl ve beceri oyunları yanında, kanonlar yani doğru ile yanlış ayırt eden mantık-felsefe oyunları da vardı. "Eşeğime su verdin mi?" bunlardan biriydi. Çocuk verdim derse soğuk muydu sıcak mıydı? diye sorulurdu. Örneğin soğuksa eşek hastalanır, sıcaksa boğazı yanar gibi bahaneler uydurulurdu. Cevap değiştirdikçe uygun bir cevap verene kadar türlü bahanelerle ceza verilirdi. 1980'li yıllarda çelik- çomak, teneke üst üste dizerek taş atarak, çiviyle çamura çizerek, elim sende, menekşe, bezirganbaşı, yağ satarım bal satarım, körebe, köşe kapmaca, yakan top gibi oyunlar, topla, bilyeyle, çizgiyle, sekerek yahut lastikle iple zıplayarak oyunlar, gazoz kapaklarından (tapa) oyunlar oynanıyordu. İsim-şehir-artist; SOS, Merdiven, Tren, kağıt üzerinde oynanan oyunlardı. Sessiz sinema da oynanıyordu. Bu yılların çocukları kendince oyun da icat edebiliyordu. 2000'li yıllarda yine bilyeler vardı ama eski topaçların yerini Beyblade, Bakugan gibi oyuncaklar almıştı. Kız çocukları da Barbi bebeklerle oynuyordu.

SONUÇLAR ve TARTIŞMA

Çocukların rekreatyonu, gittikçe daha travmatik; mekanik, teknolojik ve daha sanal bir ortama evrilen dünyamızda, düne göre daha çok önem arz etmektedir. Rekreatyonla eğitim çocukların sosyal, insani, ahlaki, öz gelişimsel değerleri edinebilmeleri için vazgeçilmez gerekliliktir. Türkiye'de Pandemi sürecine, deprem yaraları da eklendi. Bu ortamda önce kapanma sonra konutlardan kaçma gibi zıt fakat travmatik süreçler ardı ardına yaşandı. Dünyada pek çok ülkede de savaş, afetler, çeşitli yıkımlar ve teknolojinin getirdiği avantajlar yanında dezavantajlar sonucunda yaşananlar farklı değildir. Sonuçta tüm travmalarda zarar gören çocuklardır. Onlar için gerekli tedbirler alınmalı ve düzenlemeler yapılmalıdır.

Çocuklarda çok büyük bir oyun açlığı olduğu gözlemlendi oyun alanlarını kullanmak için neredeyse çocuklar birbiriyle yarıştı. Gözlemlere göre teneffüs en az 20 dakika olmalıdır. Bahçedeki platformlar beden derslerinde kullanılacak gibi olmalıdır. Proje kapsamında hazırlananlar buna müsaitti. Öğrenci sayısı, ders saati, yeri, belli olan etkinlikler daha düzenli geçti, bununla birlikte avluda gerçekleşen etkinliklerde teneffüs saatinde yoğun talep ve küçük çaplı izdihamlar yaşandı.

Öğrencilerin masa düzeni u tipi yahut elips şeklinde olmalıdır böylece kolay iletişim sağlanır en azından atölye dersleri böyle olabilir. Atölye şartlarında, şövaleler, çizim masaları, daha büyük sınıflar için marangoz tezgâhı gibi çok amaçlı teknik masalar da bulunmalıdır.

Pandemi sonrası projenin Topluma Hizmet Uygulamaları öğrencileriyle yürütülecek ilk kısmında henüz malzemeler gelmemişti. Bazı öğretim materyalleri yapılmaya üniversite imkanlarıyla başlandı. Trakya Üniversitesinde Müzikli Oyunlarla Araştırma uygulama projesinin ilköğretim ayağı başladı. Çocukların mutluluğu geçerli bir dönüttür ve onların öğrenme ve eğlenme süreci etkinlik başlıkları altında aktarılmıştır. Çocuklar açık hava etkinliklerini sevdiğinden ve özlediğinden okul bahçesindeki oyun alanlarına ve etkinliklere daha çok rağbet oldu. Seramik çalışması da kişi sayısı ve planlı bir etkinlik olmasıyla başarıya ulaştı. Kilim dokuması etkinliği de sınırlı 5 öğrenci ile gerçekleştirilmesine rağmen hem kilim tezgahlarının az olması hem de öğrencilerin daha çok açık hava etkinliklerini tercih etmeleri nedeniyle daha az talep gördü. Fakat yine de ilgilydiler ve bu sanatın yapım sürecini tanıdılar. Kapalı havalarda iç mekânda yapımı uygundur ve ilkokul 4.sınıftan sonrası için belki daha uygun olabilir. Her öğrenciye birer küçük kilim tezgâhı gereklidir. Bu kilim tezgâhları elde de

yapılabilir. Değişik şart ve sınıflarla denenmesi yararlı olacaktır. Bahçe oyunlarına ve duvar boyama etkinliğine daha çok talep olmuştur. Topluma Hizmet Uygulamaları dersini alan üniversite öğrencileri yüz yüze eğitime başladıktan sonra vizelerin ardından proje uygulamalarına 3-4 hafta kadar vakit ayrılabilmiştir. İzin alınan Trakya Birlik İlkokulu deprem analizi sonrası yıkım kararı aldığından müdürler istişaresiyle Şükrüpaşa İlköğretim Okulunda oyun parkurları ve alanları yaparak proje uygulaması sürdürüldü. Oyun alanları geleneksel çocuk oyunlarına yönelikti. Bunun dışında çocukların egzersiz yapabilecekleri sek sek alanları da yapıldı. Alanlar gerçekleştirilirken Tüm proje hocalarının görüşleri alındı. Bu alanlarda oyunlar öğretilerek oynatıldı. Bundan başka çocuklara yönelik rekreasyon etkinliği olarak çocukların aktif katılımıyla duvar boyama etkinliği, seramik uygulaması, kilim dokuma ve çiçek dübünü yapımı gerçekleştirildi. Ayrıca EYBAL'a üç boyutlu geometrik prizmatik materyaller, harita, güneş sistemi, Çanakkale Savaşı Dioraması, Şükrüpaşa İlkokuluna kaleideskop(çiçek dübünü) , renk çarkı gibi öğretim materyalleri hazırlanarak hibe edilmiştir. Proje kapsamında 15 Haziran 2023 tarihinde "*Bilim Sanat Müzeleri ve Okullarda Mikro Modelleri*" (Kodaman,2023) başlıklı bir seminer verilmiştir.

Bu çalışmalarda en önemli kaynak sanıldığı gibi maddi kaynak olmayıp insan kaynağıdır. Öğrenciler dar zamanda çok mükemmel işler çıkardılar. Dış mekân boyaması her zaman risklidir çeşitli hava muhalefetiyle karşılaşıldı, boyaların kalıcılığı için bir kaç kat atılması lazımdır. Bu tarz etkinlikler tekrarlanabilir özellikle yaz tatili dönemlerinde okulların bakımından geçirilerek oyun alanlarının yenilenmesi uygun olacaktır. Çocuklar için her derslik ve sınıfta küçük çaplı bilim- sanat müzeleri oluşturulabilir burada fosil, mineral, elementler, dayanıklı kuru bitkiler, kozalak, at kestanesi vs. gibi materyalden hububata kadar değişik kitlerde yada enstelasyon kutularında yer alabilir bunu gibi tüm derslerle ilgili modeller, maketler, biyoloji, coğrafya, fizik, matematik, tarih her konu da üç boyutlu model materyal ve diorama hazırlanabilir bunun için zaman, küçük bütçe, insan kaynağı yeterli olacaktır. Pandemi ve deprem sonrası içe kapanma, kısıtlı zaman, mekân, bütçe ve insan kaynakları ile yapılabilenler bunlardır. Koşullar uygun olduğunda daha iyi neticeler alınacaktır.

Sek sek oynarken adım saymak oyun oynarken süre tutmak, müzik yaparken ritim tutmak çocukların eğlenerek matematik öğrenmesine vesiledir. Çocuk şarkılarıyla masallarıyla değerler öğrenilir. Tiyatro ve drama insana insanı insanla anlatır. Kalıcı öğrenmelerimizi duygusal öğrenmelerimize borçluyuz. Yıkıcı travmalarda anıların silinmesi gibi, yapıcı duygusal anılar da hatırlamayı kolaylaştırabilir ve kalıcı öğrenmeler sağlayabilir ve yaraları bir nebze de olsa sarabilir. Bu bağlamda akıl- gönül birlikteliği ile rekreatif çalışmalar bilim-sanat-spor- oyun birlikteliği ile anlamlı ve yararlı görünmektedir. Bu tarz çalışmalara destek olunması ve çoğalması isabetli olur. Aksi taktirde ilerde insanlığı robotlaşma tehlikesi bekleyebilir.

Gelişmiş ülkelerde rekreasyon için fonlar bulunmakta ve düşük gelirli her yaşta kişiler rekreatif etkinlikleri kolayca takip edebilmektedir. Özel sektörce oluşturulan rekreatif alanlar da ayrıca varlığını sürdürmektedir. Ülkemizde de son dönemlerde çeşitli açık alan spor parklarının , bilim -sanat ve spor merkezlerinin oluşturulması güzel gelişmelerdir. Bununla birlikte öğretim sürecinde çocukların yoğun bir tempoda olması ve zamanın giderek kısılması, trafik, güvenlik gibi faktörler mümkün olduğunca -bilim -sanat -spor etkinliklerini aynı çatı altında ya da kompleks bir yapıda bütünsel çerçevede kotarmayı gerektirmektedir. Hafta sonları mesire yerlerine alternatif olarak sağlık açısından çok uygun olmayan AVM'ler birer rekreasyon alanı olmuştur. Bu mekanlarda alışveriş de bir rekreasyon iken, çocuklar da çeşitli oyun alanlarına bırakılmaktadır. Oyun alanları için açık hava alanları yaratılmalıdır. Bu oyun alanlarındaki kişilerin sıradan kişiler değil, yeterlilik sahibi, rekreasyon ve çocuk rekreasyonu alanından mezun kişiler olması, eğitmen formasyonuna sahip, dahası psikolojik açıdan yeterli olmaları gereklidir. Park ve açık hava rekreasyon alanlarında da bu tip uzman kişiler bulunmalıdır.

Çocukların Rekreatyonu konusunda Türkiye'nin iyi bir itibarı olmalıdır. En iyi örnek, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün miras bıraktığı 23 Nisan Çocuk şenliğidir. Hıdırellez, milli ve kutsal bayramlarda yaptığımız rekreatyonel faaliyetler, diğer iyi örneklerdir. Öğretmenler toplum mühendisidir. İnsan ruhu bir bütündür ve insan makine değildir. Bilim sanat ve sporla harmanlanmış rekreatif faaliyetler, sağ ve son yanlı, bütün beyinli çocuklar yetiştirmemizi sağlar. Bu şekilde çocukların sezgileri, yaratıcılıkları, zihinsel zekâ yanında duygusal zekaları da gelişir. Dahası çoklu zeka kuramına uygun çoklu öğrenmeler kazanabilirler. Çocukların yapması zorunlu oldukları yanında, severek yaptıkları, yararlı alanlara yönlendirilirse bireysel ve toplumsal huzuru oluşturacak yapı taşlarını kurar.

Rekreatif etkinliklere çok alanlı yaklaşarak daha fazla yer verilmesi, sanat, bilim ve sporun birleştirilerek kalıcı keyifli öğrenmelerin sağlanması, çocukların bedensel, ruhsal, sosyal gelişimlerine ve kişilik gelişimlerine olumlu katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- And, M. (2012). *Oyun ve Bügü*, (1. Basım 1974), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- Baran, M. (1993). *Çocuk Oyunları*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları
- Ece, C., Ünsal, G., Çalık, F. (2023). Türklere Çocuklar İçin Uygulanan Rekreatif Faaliyetler. *Spor ve Rekreatyon Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 96-107. doi: 10.52272/srad.1327408
- Eo., A. (2018). The importance of outdoor recreation on child's mental development: focus on the child's first day in school (Review) . *Int J Complement Alt Med*. 2018;11(6):333 - 335. doi: 10.15406/ijcam.2018.11.00420
- Ferry , B. (2017) . *The Amygdala Where Emotions Shape Perception, Learning and Memories*, Croatia: InTech
- Hoffer, A. (2023). Using Recreation to Support the Social Well-Being of Children and Youth Institute on Community Integration, *Impact*, University of Minnesota Fall 2023. Erişim adresi: <https://publications.ici.umn.edu/impact/24-1/social-and-emotional-well-being-of-children-and-youth-with-disabilities-a-brief-overview>
- Kodaman,M. (2023). "Bilim Sanat Müzeleri ve Okullarda Mikro Modelleri" *Edirne İl Milli Eğitim Müdürlüğü Yönetici Akademisi* - 15 Haz 2023 15:00 İstanbul. Zoom Toplantısı. Erişim adresi: <https://us06web.zoom.us/j/83597028553?pwd=MWlXQlkrYWZvWUpMYmQxR0t1Rzg5QT09> Toplantı Kimliği: 835 9702 8553 Parola: 2222
- Kodaman,M., Girgin,F., Uzunköprü,Ş.G.,Özdemir,Ş.C., Tuzcu.Ö., Fazlıoğlu,Y., Toksöz,İ., Kurt,C., Bacioğlu, S.D., Bayır,E. (2024). Pandemi Sonrası İlk Ve Orta Dereceli Okullardaki Çocukların Bilim-Sanat-Spor-Oyun Birlikteliği İle Rekreatyonu, Proje No: 2022/71 TÜBAP, Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Sosyal Sorumluluk Projesi
- Morales S.C, Lorenzo A.F., Rosa, F.L.C. (2016) Recreation activities to improve social behavior. Study in children and adolescents aged 9-14. *Revista Cubana de Medicina General Integral* [Internet]. 2016 [citado 17 Mar 2024]; 32 (3) Erişim adresi: <https://revmgi.sld.cu/index.php/mgi/article/view/269>
- Sallabaş, M., E. (2020). Halk Biliminin İşlevleri Bağlamında Geleneksel Çocuk Oyunları: Rük Çocuk Oyunları, *Millî Folklor*, 2020, Yıl 32, Cilt 16, Sayı 126:s. 99-109
- Vester, F. (1978). *Düşünmek Öğrenmek Unutmak*(Denken, Lemen, Vergessen ©: 1978) (Çev.Aydın Arıtan) 1991. İstanbul: Arıtan Yayınevi
- Yaman, M. ve Arslan, S. (2009). Çocuk ve gençlik suçlarının önlenmesinde rekreatif sporlar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 2009, 6.1: 445-459.

TEŞEKKÜR:

Çalışmada emeği geçen Topluma Hizmet Uygulamaları dersi öğretim elemanları ve öğrencilerine, okul müdürleri ve öğretmenlerine, kurumlardaki görevlilere, İlk ve Ortaöğretimdeki öğrencilere çok teşekkür ederiz. Proje Öğretim Elemanlarına yardımları ve danışmanlıkları için teşekkür ederiz. Trakya Üniversitesi ve TÜBAP birimine teşekkür ederiz. Dergipark ve Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi'ne teşekkür ederiz.

Children's Recreation After the Pandemic¹

Mehtap KODAMAN²

Şahin MAMMADOV³

Kodaman, M. Mammadov, Ş. (2024) Children's Recreation After the Pandemic, *Journal of Interdisciplinary Educational Research*, 8(18), 165-181, DOI: 10.57135/jier.1461308

Abstract

Nowadays, children are exposed to many traumas due to reasons such as war, disasters, pandemics, migration and separation. Deterioration of existing stability and order; Failure to meet material and spiritual needs; loss of loved ones, routine and security; Disruption of family order, education and play are some of these traumas. While many children around the world struggle with these problems every day; Similar processes were experienced in Turkey, first with the pandemic and then with major earthquake disasters. It is possible to overcome traumas and heal physiological and psychological wounds, to some extent, with love and recreational activities. In this article, based on the results of an applied study carried out with the students of Trakya University Fine Arts Education Department in the Community Service Practices course, within the scope of the Social Responsibility Project, in the 2022-2023-2024 Spring semesters; The question of What can be done for children after trauma? has been examined; The subject is supported with literature review and examples from similar applications.

Keywords: primary education, recreation, art, sports, science.

INTRODUCTION

The project that is the subject of this article was started in the Spring 2022 semester. It started with the questions that "After the closure environment under pandemic conditions, were children able to adapt to their schools?", "How can be helped their educational processes and emotional states?" The project spread to a wider area and process with the reflections of the major earthquakes that occurred in February 2023.

The project was realized with the joint work of faculty members from Physical Education and Sports Teaching, Music Teaching, Art Teaching, Ceramics, Science Education, Psychological Counseling and Guidance programs. Support was received from faculty members who were not involved in the project, as well as from teachers and staff in the application schools.

It has been shown in many studies that emotions shape perception, learning and memory (Ferry, 2017: p.ix). Things learned emotionally are not easily forgotten, and learning done with love remains permanent. Stress prevents thinking and makes difficult to learning new subjects (Vester, 1978, p.123). According to Sallabaş (2020, p. 99), by using the words, music and movement elements in the games together, the sense of harmony and rhythm will develop, as well as development in areas such as acting together, being part of the group and cooperation. Ece, Ünsal and Çalık (2023, p.96-107) summarized the recreational activities implemented for children in Turks and mostly touched upon the present day. Sallabaş (2020, p.99-109) summarized traditional children's games in his article. In fact, traditional children's games are universal in Turks, for example, games such as hoop, mangala and long donkey in Bruegel's oil painting the "Children's Games" have existed in Turks for a long time. Apparently, the most comprehensive

¹The study was supported by the TÜBAP project no. 2022/71 titled "Recreation Of Children In Primary And Secondary Schools After The Pandemic With The Combination Of Science-Art-Sports-Game" (Kodaman et al., 2024).

²The study was supported by the TÜBAP project no. 2022/71 titled "Recreation Of Children In Primary And Secondary Schools After The Pandemic With The Combination Of Science-Art-Sports-Game" (Kodaman et al., 2024).

³Lecturer, Trakya Üniversitesi, Faculty of Education, Edirne-Türkiye, sahinmammadov@trakya.edu.tr, <https://orcid.org/0009-0009-3354-8391>

source in Turkish about traditional games is And's (2012) book titled the *Oyun ve Bügü*. And (2012, p.42-52) also touched upon issues related to the universality of games. And (2012, p.12) also witnessed in 1973 that the toys made by the village children were exhibited in Baran's house in Bademler village. According to And (2012, p.12-13) quoting Baran (1993), children's games can be classified as follows:

“A. Pleasant Games: 1. Random Games; 2. Imitation Games; 3. Equipment Games; 4. Nursery Rhyme Games; 5. Folk Dances; 6. Middle Games; 7. Fairy-tale Games; B. Shooting Games. B. Games That Develop Mind: 9. Surprise Games; 10. Riddle Games; 11. Picture Games; 12. Mute Games; 13. Iron Games. G. Physical Training Games: 14. Sportive Games; 15. Hunting Games. The number of games discussed in these is 271.” (Baran, 1993; And, 2012, p.12-13)

It is reported that outdoor activities are more beneficial for children's spiritual, physical, mental and social development. One of the important studies on this subject is Eo's (2018, p. 333) review, in which he talks about the importance of outdoor activities, especially on children's first day at school, and emphasizes that outdoor recreation contributes to the mental development of children. Morales, Lorenzo, and Rosa's (2016) study shows that recreational activities are valid and effective alternative to improve social behavior. In the applied research, which is the subject of this article, in addition to outdoor activities, other recreational learning and activities that will ensure children's hand-eye-brain coordination and support their moral motivation and social development are also included.

Purpose of the Research

Recreation Of Children In Primary And Secondary Schools After The Pandemic With The Combination Of Science-Art-Sports-Game (Kodaman et al., 2024) questions the results of teaching with some methods and practices that will make fun lives and learning of the children going through a post-traumatic period. The target of the project: during the pandemic, those who stay at home with only their phones, tablets and computers; children who are disconnected from their teachers, educational environment, friends, games and social communication and cannot have a normal childhood; while entertaining and providing moral motivation with traditional games, arts and sports; and to support them with information appropriate to their level. It is to bring together Science-Art and Sports in a recreational way. This article introduces the project in question and its results, and shows the results of recreational activities carried out in primary and secondary school, three project schools and a nursery as a sample. Another aim of the study is to see similar studies on recreational activities in the literature review or in our environment.

METHOD

Literature review, qualitative, empirical, applied research. The perspective of the research, which can be evaluated within the framework of qualitative research with its focus on meaning and process, is close to the descriptive and interpretive paradigm. The current situation in three schools in basic education was examined, defined and interpreted. On the other hand, it is also compatible with the positivist paradigm by working with certain student groups and evaluating the observation results. The starting point of the research is also included in the Critical paradigm, as it criticizes the current situation. The research is process and service oriented, not result-oriented, as it is based on local and subjective realities and interpretations (such as the conditions in education are inadequate), does not distinguish between art and science, rejects separate paradigms and integrates existing paradigms within the understanding of value according to the environment, situation and time, and develops flexible methods on the basis of action and reaction. It is within the post-modern paradigm. Based on three schools in Edirne, the current situation of the students and the institutions they received education in after the pandemic was examined, and what could be done to facilitate the students' emotional states and educational processes was examined. Qualitative data were obtained from observation results and interviews with students and teachers. Impressions, observations and experiences in the applied research, which included activities and feedback carried out in a secondary school (Edirne Yıldırım Beyazıt Anatolian High School) and two primary schools (Trakya Birlik Primary School, Şükrüpaşa

Primary School) in Edirne, were taken as basis. The personal experiences, knowledge and observations of the article authors contributed to the research. The opinions of teachers and students were obtained through the interview method and as a result of communications in applied research. The population from which data was collected includes primary and secondary schools, with the extension of basic education to 12 years. The sample is an Anatolian high school, which is thought to have good conditions, and the other is a primary school in two different districts, which is relatively good in socio-economic terms. Edirne L Type Prison women's ward nursery is the other institution where service is provided. Schools are public schools determined by criteria such as easy accessibility, suitability for need and purpose. They are coincidental in that they are no different from other public schools. The target audience is students who need supplementary course material and recreational learning in secondary education, and students who need supplementary course material in primary education and need recreational support after the pandemic. The data population can generally be summarized as the basic education group that requires special attention.

Working group

The research includes groups consisting of both researchers and practitioners, as well as primary school students in the application schools. Application schools are the primary and secondary schools located in Edirne, where permission was obtained to implement the project: Trakya Birlik Primary School, Şükrüpaşa Primary School, Edirne Yıldırım Beyazıt Anatolian High School (EYBAL). Students working together in schools are in different groups and mixed groups based on activity. For example, the courtyard wall painting activity, All grades (1-2-3-4) in the primary school participated in the games and musical games activity in the school courtyard, kaleidoscope making (4th grades), upper grades such as 3-4 in primary school (mixed) participated in the rug weaving and ceramics activity, university students participated in the teaching material design activity. It is aimed for primary school and high school students. L-type prison women's ward nursery children are a service-oriented group. Space design and wall painting were done upon request in the prison.

Data Collection Methods

Observation, interview, experience. Students' reactions, demands and statements, teachers' opinions, demands, relevant literature results.

Process

Taking the Community Service Practices course in a single semester, the increase in the threshold scores of Fine Arts Education programs, and after the pandemic, the number of students in the Community Service Practices course has gradually decreased. On February 6, 2023, with the great earthquake centered in Kahramanmaraş in Turkey, 11 cities were destroyed, and university dormitories in safe areas were evacuated and used for guesthouse purposes. The removal of the attendance requirement has led to a multi-field project experience with fewer students in a shorter time. Because students who did not attend face-to-face designed materials, and students who attended face-to-face soon participated in some outdoor painting works such as game platforms in the garden. Although the big earthquake was not felt in Edirne, since the decision to demolish Trakya Birlik Primary School, the first project school with Ministry of Education permission, was taken after the earthquake, work continued at Şükrüpaşa Primary School with the consultation of the school principals. Another school where educational materials are prepared is Edirne Yıldırım Beyazıt Anatolian High School (EYBAL). Three school principals and their teachers also helped the project a lot. A request was received from the L-type prison administration to beautify the children's playgrounds, and they were very pleased with the result.

The following activities were organized for 3 project schools and the L-type Prison Women's ward nursery in 3 semesters, with the help of faculty members and students teaching Community Service Practices courses in the Art Teaching Program and Music Teaching Program of Trakya University Faculty of Education:

- Activities done with children in the school garden:

Traditional children's games, musical recitals and musical games, sports games, courtyard wall painting activity, having children play on play platforms and tracks created in the courtyard by painting;

- Playgrounds and other painting works carried out by university Community Service Applications students in the school courtyard:

A compass showing directions was drawn and painted in the schoolyard. Stop playground, I sell oil and honey playground, hopscotch and sports playground are painted on the ground of the school garden. Game platforms created with letters and numbers are painted on the courtyard floor.

- Activities carried out together in class and workshop:

Ceramic vase making, kaleidoscope making, introduction to rug weaving;

- Teaching materials prepared by other community service group university students who do not attend face-to-face, remotely in their own environment or within the university:

Materials for secondary education were prepared and donated to EYBAL, such as prismatic shaped models, DNA helix, color circle, three-dimensional relief map and solar system model to ensure three-dimensional thinking. There are only four students left in the 2023-2024 Spring term community service group, one of whom designed a diorama about the Battle of Gallipoli for EYBAL upon request.

- 2024 Spring Term Activities: Murals were painted in the inmate women's ward nursery in Edirne L-type prison, the budget of which was covered by the prison administration.

The project budget was generally covered from the TÜBAP Social Responsibility Project fund. At the beginning of the project, the materials had not yet arrived, and existing resources and waste materials were put into use. During the project, time and human resources became more decisive and went beyond the budget problem. The efforts of the faculty members in the project, the Community Service Practices course instructors and especially the senior students of the Department of Fine Arts Education were benefited from. Some course materials and models were prepared and donated for secondary education. Teachers at Şükrüpaşa Primary School and EYBAL also supported the project.

Hopscotch was drawn by taking the opinions of the faculty members of the Faculty of Physical Education and Sports who took part in the project, and with their opinions, a play area consisting of letters and numbers was created.

Analysis of Data

In the data analysis, observations during the application, attitudes and behaviors of the students in the application schools, verbal statements and opinions of the students, teachers and faculty members were decisive. Analysis of the feedback obtained during the implementation process of recreational activities is presented under activity headings. Relevant analyzes are stated in this article where appropriate. In the literature review, data similar to the results of this research were found, and these studies were mentioned in the introduction section and were related on a subject basis.

RESULTS

Activity 1: Games with Music

Project Trainer: E1, E2

Students Participating in the Activity: Music Teaching 2022 Spring Term Community Service Practices Students (U1 and U2)

Participants: Trakya Birlik Primary School students

Activity Place and Date: Trakya Birlik Primary School / 27.05.2022

Figure 1 Activity of Games with Music

Since there was a kermis activity at the school and all students could be together in the garden, the date of 27.05.2022 was determined with the suggestion of the school principal.

Day 1: 25.05.2022

In order to determine the pieces suitable for the theme for the musical activity to be held at Trakya Birlik Primary School and to determine other musical activities to be held, Trakya University Faculty of Education GSEB Music Education USA violin students U1 and guitar students U2, Trakya University Faculty of Education GSEB Music Education Department. It was gathered in . Children's songs and popular songs to be played with guitar and violin were determined, and repertoire preparations and notation studies were carried out. After the rehearsal, it was determined which plays could be made into music and which musical plays could be used. Musical games to be played in the school garden: I Sell Oil, I Sell Honey, Camel Dwarf, Box Box Pliers; Songs to be played in the school garden: Ali Baba's Farm, Postman, Happy Days, My Friend Donkey, Tomato Pepper Eggplant, You understand, right? Far Away.

Day 2: 27.05.2022

At 13.30, we went to Trakya Birlik Primary School and the preparations were completed by procuring the equipment to be used during the activity. With the help of their classroom teachers, students gathered in the school yard; There was high participation in the songs played and the games played. The activity lasted from 13.30 to 15.00; It was completed with positive feedback from students, teachers and school principals. In this activity; The goal of ensuring that students relax and rehabilitate through music and musical games after the pandemic was successfully achieved. The happiness of the children was worth seeing. Since there was no music teacher on the school staff, seeing prospective music teachers playing violin and guitar was effective and motivating.

Activity 2: Preparation of Playgrounds in the School Courtyard and Activities for Children to Play

Figure 2 Preparation of Playgrounds in the School Courtyard

Project Trainer: E3,E4

Students Taking Part in the Activity: Art Teaching Community Service Practices Course 2023 Spring Semester Students (2 Groups)

Participants: Şükrüpaşa Primary School students, 1st, 2nd, 3rd and 4th grades

Activity Place and Date: Şükrüpaşa Primary School / 20.04.2023-21.04.2023

During the previous implementation period, students had prepared various sketches for the game platforms and these were discussed with the school administration and teachers. Under the direction of faculty members and with the skill of university students, sketches that could be implemented in a short time were selected and drawing and painting began immediately. Preparation of all game platforms was completed in three days due to the limitations mentioned under the process heading.

The compass showing the directions in the schoolyard and the playgrounds created with letters and numbers are suitable areas for primary education. Various platforms and mazes that progress with formulas and mathematical operations were also designed by students, but due to time, material and student limitations, the most practical ones were implemented. While painting in hopscotch and other playgrounds, children's interest started and they competed with each other to play before it dried. It was seen that children had a great hunger for play. According to our observations, recess should be at least 20 minutes. The platforms in the garden should be suitable for use in gym classes. Those prepared within the scope of the application are suitable for this. The number of students, class hours, and venues were determined and the activities were more organized. However, there was high demand and small-scale stampedes during the break time in the activities held in the garden. How to use the playgrounds and games such as "I sell oil, I sell honey" and "stop" were taught. The students quickly adapted and started playing games immediately.

Figure 3 Activities for Children to Play in the School Courtyard

Activity 3: Courtyard Wall Painting Activity

Project Trainer: E3,E4

Students Taking Part in the Activity: Art Teaching Community Service Practices Course 2023

Spring Term Students (2 Groups) Students taking part in the activity: Şükrüpaşa Primary School

students (Mixed random group, multiple age group: 1-4th grades)

Activity Place and Date: Şükrüpaşa Primary School / 28.04.2023

Figure 4 Courtyard Wall Painting Activity

Upon the instruction of the school principal, the courtyard wall was primed with white paint by the school staff. Community Service Practices Course students positioned themselves at the edge of the courtyard with materials such as paint and brushes. The children ran and brought their pictures and said they wanted to paint this on the wall. Even the most famous painters emulated children's paintings and wanted to capture their purity and courage. Community Service Practices students wanted to enlarge the children's pictures and put them on the courtyard wall. In fact, if children paint the courtyard wall themselves, they will come to school with pleasure and take ownership of their school. In the end, the demand of the young children prevailed. The students of the Community Service Practices course prepared the paints and palettes, organized the children, and directed each child to a certain area. Some students really did very successful coloring works: it was noteworthy that one child painted a picture of a person on television, and another drew and painted a fancy young girl. Some girls designed and painted clothes on the wall. Shapes such as children, houses, hearts, flowers, smiling suns, trees and stars were the majority. Almost all of them did successful work. Surprisingly, they respected each other's spaces. Along with the pictures, they also wrote some text that came to their mind. These writings were generally like their names or the names of football teams. Children's demand for the courtyard area during breaks and the number of students were increasing. After a while, the students wanted to paint their hand shapes on the wall, which forced us to establish a control mechanism. They were told to respect their friend's work and warned not to interfere with other paintings. It was realized that some disabled students were left behind in the activities in the garden, and their participation was supported with positive discrimination. Because issues such as buying paint, brushes, palettes, and gaining space on the wall have turned into competitive elements. According to Hoffer (2023), children and youth with disabilities are at greater risk of experiencing lower levels of social-emotional well-being than their non-disabled peers. Students can have fun while studying and learning by being guided according to their interests and capacities. For example, those who are insufficient in physical activity can make paintings, ceramics or rugs, and sing songs. There is definitely a recreational area suitable for every student, beyond their disabilities.

The activity took place in a festive atmosphere with the arrival of parents during the break and lunch hours. They also watched the activity and tried to help. The saddest moment during the courtyard wall painting activity was when the materials had to be removed. After that, the students who could not make it to the activity took their watercolors and tried to paint pictures with watercolors on the sides of the stairs. We saw that children have a great artistic desire and hunger for play.

The observations made in this application were consistent with research showing that recreational activities improve social behavior and relationships. Students talked to each other, joked, helped each other, and exchanged materials and ideas. If such activities need to be carried out in art classes and with a limited number of students, extending the class hours will lead to more productive results.

Activity 4: Making a "Love of Nature" Themed Ceramic Flower Pot

Project Trainer: E5 and E6

Number of Participants: 8

Activity Place and Date: Şükrüpaşa Primary School-Edirne/10.05.2023-11.05.2023 (2 days)

Figure 5 Making a "Love of Nature" Themed Ceramic Flower Pot

Activity Process

Day 1 (10.05.2023)

Planning was made regarding the number of students and the subject of the activity. It was decided to hold the activity with 8 students in order to fit its purpose and provide one-on-one attention. The pot form was thought to be suitable in terms of its suitability to the theme and its permanence. Considering the lack of materials in the place where the activity will be held, it was decided to make preliminary preparations and the preliminary preparation was carried out in the ceramics workshop of the Department of Art Education. The ceramic muds were removed from their bags and kneaded for a while to remove air and reduce moisture. The kneaded mud was cut into 16x40 cm dimensions by obtaining plates in the mud rolling machine. Then, 8 circular plates

with diameters of 15 cm and 8 cm were prepared. Each of them was placed between nylon bags and prevented from drying out.

Day 2 (11.05.2023)

We went to the institution where the activity would be held and proceeded to the area where the activity would be held. Participating students were placed at tables. Wooden bases and ceramic shaping tools were distributed to each of them. Then, E5 showed and explained in detail how the activity would be carried out through a sample application. They were told that they could plant any flowers they wanted in their pots and place them in their classrooms in order to embrace and protect the work they do and to establish a greater connection with nature. It was stated that students in the same branch can gift their flowers to another branch. Afterwards, the students were distributed pots and 8 cm plates that they would use for shaping. The students were divided into groups of 4 and each group was handled by an instructor. In the first stage, the pots were covered with nylon to prevent mud from sticking. Then, the students started by placing 8 cm plates on the bottom of the pot. Afterwards, 16x40 cm plaques were given to the students to be placed on the inside of the flower pot. Students assembled the base and the inner plate. Afterwards, the ready-made pots were turned upside down and the mud form inside was removed. It was requested to join the joints with modeling tools. While some students made the mud smooth, others preferred to leave the mud in its natural texture. The bottoms of the pots were pierced and the name of the student who made them and the year of production were written. The distributed 15 cm plates were turned into flower pot base form by removing their edges by 1 cm. They were asked to make shapes from clay, either by drawing or adding shapes related to nature. After the work was completed, it was left to dry to be baked.

Observations During the Activity Process:

The students' focus on studying, their harmony within themselves, their sharing, exchange of ideas and willingness were remarkable. Dialogues such as "I have never done such a work before", "This is the best work I have done in my life", "I can stay here for a year", "Such work is very relaxing", "This sea smells" show their wishes and the pleasure they get from the activity. These were important details. Some students also talked about their memories of the animal shapes they made on the pots. The fact that they say the names of their cats and birds, and that some of their animals are naughty and some are well-behaved shows how comfortable the students in the activity are. In addition to improving students' manual dexterity, such a study also enabled them to express themselves easily, focus on a task, and enjoy the work they do. Another detail that showed how much the students enjoyed the study was their willingness to continue studying during or after the lunch break. Among the issues they wondered about were when the pots would dry and whether they should paint them.

Figure 6 Examples of materials prepared by students of the Community Service Practices course group in three semesters

Activity 5: Instructional Material Design Activity

Project Trainer: E3

Students Taking Part in the Activity: Trakya University Faculty of Education Art Teaching 2022, 2023, 2024 Spring Term Community Service Practices course students

Activity Place and Date: Trakya University / 2022, 2023, 2024 Spring Semesters

In the dimension of identifying teaching needs and designing materials of our research, the demands we received from teachers are as follows: Three-dimensional prismatic materials are needed to make Mathematics and Geometry lessons more efficient. In this way, issues such as area surface measurement can be explained more clearly and experienced by seeing and feeling. For geography lessons, a relief map showing geographical physical areas such as mountains and sea is needed. A model showing the solar system will be useful. A diorama about the Çanakkale Victory will be reminding and educational. The materials suggested and donated by the research group are such as balls, color wheels, kaleidoscopes, and pea stones.

The study was conducted with students who did not attend face-to-face at the university. In the first semester, the process was planned with a remote computer session with the students, and they worked with materials and sketches around the ellipse table in the department library. Since the materials had not yet arrived in the first semester, the instructor and students in charge of the course started to prepare the materials using their own resources and waste materials. Since this period was a pandemic period, we came together in a limited time and produced the models and

mockups requested from the high school. Three-dimensional prismatic materials and the DNA helix model emerged during this period.

In the second semester group, the students who stayed in the dormitory returned home due to the earthquake and designed the materials at home. A three-dimensional relief map, solar system model and color wheel were produced during this period. After the materials arrived, some students also covered more practical materials from their budgets, thinking that the project material might prolong the process. For example, one of the students bought ready-made foam spheres instead of using waste materials, and the other materials were provided by the project. As a result of the activities, teaching materials such as three-dimensional geometric prismatic materials, a map, a solar system, and a color wheel were prepared and donated to Şükrüpaşa Primary School.

In the 2024 Spring semester, a student from Community Service Practices prepared a diorama for the March 18 Çanakkale victory. Diorama has found its place in the history and Atatürk corner of EYBAL. Teachers gave positive feedback regarding other requested materials and, as is known, stated that the course was more effective this way.

Activity 6: Rug Weaving Introduction

Project Trainer: E3, E4,

Number of Participants: 5

Students involved: 2022-2023 Spring Community Service Practices course student 1 Person

Place and Date of the Activity: Şükrüpaşa Primary School-Edirne/24.05.2023

Since the school principal knew that such an activity would be held, he suggested the library as a suitable venue. He sent 5 students and volunteers who were running, playing and sweating a lot in the garden. At the beginning of the activity, it was explained to the children that they would get to know weaving and rugs and that there would be an exercise related to this. It was asked Would you like to try it too?. The importance of rugs, carpets and textiles in Turkish culture was mentioned. After chatting with the children on this subject, warp thread, other threads and materials such as comb, kirkit and vargel were introduced. The warp thread was threaded onto the small rug loom with the help of the Project Instructor, Community Service Applications student and children. Then, the process steps were explained and it was shown how the rug is woven by passing it from one bottom to the other. Children experienced this process in turn. The activity lasted until weaving several rows. Even though the students got a little bored because there were outdoor games outside, they later enjoyed it and had a new experience and learning.

Figure 7 Rug Weaving Introduction

Activity 7: "Kaleidoscope" Making Activity

Project Trainer: E3

Students taking part: 2023 Spring Community Service Practices course students 3 People (Those Who Do Not Attend Face-to-Face)

Number of Participants: 20 (4th grade students)

Activity Place and Date: Şükrüpaşa Primary School-Edirne/03.05.2023

The school principal assigned the instructor and students to an available classroom. The classroom teacher provided the necessary assistance during the activity time, and the teacher's table was used. Students' desk layout should be u-shaped or ellipse-shaped so that easy communication is ensured, at least workshop lessons can be like this. In workshop conditions, there should also be technical tables such as easels, drawing tables, and carpenter's benches for older classes. These can be used for printing lessons or for multi-purpose as well. Materials such as mirror foil, stamps, glue, acetate and scissors were brought by us. More rolls (paper towel rolls) from waste materials were provided from the school. The children painted imaginary pictures on file sheets at their desks. The binoculars were covered by choosing one of the students' paintings. Community Service Practices course students demonstrated how to make a kaleidoscope and completed the entire process. The students also watched. They learned about mirror, reflection, light, refraction, color, eye, perception, and when the kaleidoscopes were finished, they ran to the window sill, learned about the effect of light on colors, the mixture of colors in transparent objects overlapping each other, the refraction and multiplication of shapes reflected from the mirror, the effect of movement and light on color, etc. they saw. All the children in the class wanted to have their own kaleidoscope. Students prepared kaleidoscopes for the whole class in the university environment and in their own environment, and covered these kaleidoscopes with children's pictures collected from the children that day. Then, as promised, these binoculars were left at the school. As a result of the activity, children's manual skills and aesthetic senses improved. It was observed that they acquired common knowledge about painting and physics.

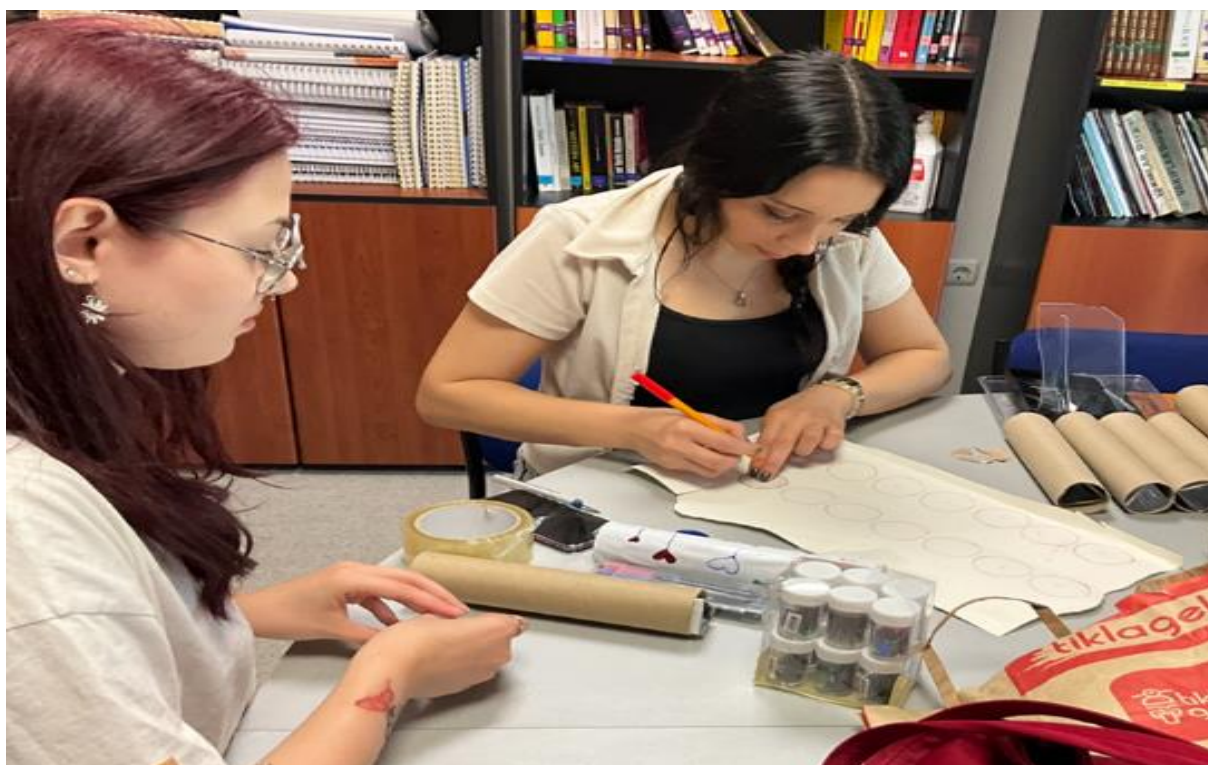

Figure 8 Completion of the “Kaleidoscope” Construction

8. Additional Studies:

In addition to the work carried out with the project group, there are sample studies carried out by the university.

Another study is a study on the recreation of prisoners' children, carried out by one of the 2024 Spring semester Community Service Practices students of the Art Teaching program. The study was carried out in the 2023-2024 Spring semester within the scope of the Community Service practices course. The nursery area in the inmate women's ward in Edirne L type prison is illustrated. Positive feedback was received. Yaman and Aslan (2009,446) touched upon the importance of recreation and recreational sports in preventing child and youth crimes, and suggested that institutions in Turkey cooperate with universities in this context. Similar studies can be conducted with children in prison.

While the research and implementation project was ongoing, an information seminar titled "*Science-Art Museums and Micro Models in Schools*" (Kodaman, 2023) was given to school administrators within the scope of the Edirne Administrative Academy project, in cooperation with Edirne Provincial Directorate of National Education and Trakya University, on 15 June 2023. Information was exchanged with administrators in the National Education.

Another study that can be cited as an example of this issue is the Art and Mathematics Corridor, which was carried out at EYBAL under the direction of our University faculty member Prof.Dr. Aylin Gürbüz and Çiğdem Bilen, one of the EYBAL teachers.

Figure 9 Illustration of the children's nursery area of Edirne L Type Prison Women's Ward.

General observations at the end of the activities were as follows:

The children had a tremendous hunger for play. During the practices, it was observed that the children were more social, happier, self-confident, energetic, active and more inquisitive. Teachers were also happy to see such activities for children who were struggling after a lockdown and trying to get used to school, and they expressed this. They demanded that children be taught traditional children's games. Some teachers in primary education provided the following valuable information: "With the widespread use of tablets and phones, there is a decline in students' verbal language skills, they do not know how to play games, they need to be taught traditional children's games." As a matter of fact, during the practices, the games of stop and I sell oil I sell honey were taught to the students, and even the students did not know the game of hopscotch, and the types of playing with the enek stone were shown. Materials such as stones and balls obtained from the project budget were donated to the 2nd Project school, Şükrüpaşa Primary School.

Today, games that socialize, make people think, move, give personality and teach them about life have been replaced by games played on computers or, if possible, activities such as participating in sports and playing instruments. Social media has been also field of occupation, lately. Going to sports competitions, stand-up, concerts, theatre, opera, ballet, art shows and exhibitions are possible passive recreation areas. Old folk dances and village theatrical plays are more active and the audience can also participate in the play, as is now being done in happening or performances.

As it is known, universal activities such as egg painting and clinking were traditional games of children during Nevruz and Hidirellez. Games such as Lades were also played. Cup games, rhyme and mani games, hand and rope games were among the activities of long winter nights. Similarly, Middle Games, Spectacular Plays, Shadow Plays, Puppet Plays and Animal Parable Games, folk dances were recreational activities in which children participated and had fun at weddings. Again, on special occasions, poetry reading, Kayçı or Manasçı people reading epics, grandmothers and grandfathers telling fairy tales were recreational activities. Apart from this, in addition to the mind and skill games played with stones such as five pieces, checkers, chess, nine pieces (straight), there were also canons, that is, logic-philosophy games that distinguish right from wrong. "Did you give water to my donkey?" was one of them. If the child says I gave it to him, was it cold or hot? it was asked. For example, excuses were made such as if it was cold, the donkey would get sick, if it was hot, its throat would burn. As he changed his answer, he was punished with various excuses until he gave a suitable answer. In the 1980s, games such as steel-chomak, throwing stones by stacking tins on top of each other, drawing in the mud with nails, my hand on you, violet, bezirganbaşı, I sell oil, I sell honey, blindfolded, corner snatch, dodge ball, playing games with balls, marbles, lines, ricochets or Games were played by jumping with rubber and rope, and games were played from soda caps (tapa). Name-city-artist; SOS, Ladder, Train were games played on paper. Silent movies were also played. Children of these years could also invent games in their own way. In the 2000s, there were marbles again, but the old spinning tops were replaced by toys such as Beyblade and Bakugan. Girls were also playing with Barbi dolls.

CONCLUSION AND DISCUSSION

Children's recreation is it is more important than yesterday in our world that has evolved into a increasingly traumatic, mechanical, technological and more virtual environment. Education through recreation is an indispensable requirement for children to acquire social, human, moral and self-developmental values. Earthquake wounds were also added to the Pandemic process in Turkey. In this environment, opposite but traumatic processes such as first being locked down and then escaping from residences occurred one after another. What is experienced in many countries around the world as a result of war, disasters, various destructions and the advantages and disadvantages brought by technology is no different. After all, it is children who are harmed in all traumas. Necessary precautions should be taken and arrangements should be made for them.

It was observed that children had a great hunger for play and they almost competed with each other to use the playgrounds. According to observations, recess should be at least 20 minutes. The platforms in the garden should be suitable for use in gym classes. Those prepared within the scope of the project were suitable for this. Activities were more orderly, with the number of students, class hours and location specified, but there was high demand and small-scale stampedes during the break time in the activities held in the courtyard.

Students' desk layout should be u-shaped or ellipse-shaped so that easy communication is ensured, at least workshop lessons can be like this. In workshop conditions, multi-purpose technical tables such as easels, drawing tables, and carpenter's benches for older classes should also be available.

Materials had not yet arrived for the first part of the post-pandemic project, which will be carried out with Community Service Practices students. Some teaching materials started to be produced with university resources. The primary education leg of the Research with Musical Games application project at Trakya University has started. Children's happiness is a valid feedback and

their learning and entertainment process is conveyed under activity headings. Since children love and miss outdoor activities, playgrounds and activities in the schoolyard have become more popular. The ceramic work was also successful due to the number of people and a planned activity. Although the rug weaving activity was carried out with a limited group of 5 students, it received less demand due to the scarcity of rug looms and the students' preference for outdoor activities. But they were still interested and got to know the process of making this art. It is suitable for indoor use in overcast weather and may be more suitable for primary school students after the 4th grade. Each student needs a small rug loom. These rug looms can also be made by hand. It would be useful to try it with different conditions and classes. There has been more demand for garden games and wall painting activities. After university students taking the Community Service Practices course started face-to-face education, they were able to allocate 3-4 weeks for project implementation after their midterms. Since Trakya Birlik Primary School, for which permission was obtained, decided to demolish it after the earthquake analysis, the project implementation continued by building playgrounds and areas at Şükrüpaşa Primary School with the consultation of the principals. Playgrounds were aimed at traditional children's games. Apart from this, hopscotch areas were also built where children can exercise. While the areas were being realized, the opinions of all project instructors were taken. Games were taught and played in these areas. Additionally, as a recreation activity for children, wall painting activity, ceramic application, rug weaving and kaleidoscope making were carried out with the active participation of children. In addition, teaching materials such as three-dimensional geometric prismatic materials, map, solar system, Gallipoli War Diorama were prepared and donated to EYBAL, and teaching materials such as kaleidoscope and color wheel were prepared and donated to Şükrüpaşa Primary School. Within the scope of the project, a seminar titled *Science-Art Museums and It's Micro Models in Schools*" (Kodaman, 2023) was given on June 15, 2023.

The most important resource in these studies is not material resources as it is thought, but human resources. The students did excellent work in a tight time. Outdoor painting is always risky, various weather conditions are encountered, several coats must be applied for the permanence of the paint. Such activities can be repeated, especially during the summer holidays. It would be appropriate to maintain the schools and renew the playgrounds. Small-scale science and art museums can be created for children in every classroom and class, where fossils, minerals, elements, durable dry plants, cones, horse chestnuts, etc. are displayed. Models, three-dimensional model materials and dioramas for all subjects such as biology, geography, physics, mathematics and history can be prepared for all subjects. Time, small budget and human resources will be sufficient for this. . These are the things that can be done with introversion after the pandemic and earthquake, limited time, space, budget and human resources. Better results will be obtained when the conditions are suitable.

Counting steps while playing hopscotch, keeping time while playing games, and keeping rhythm while making music help children learn mathematics while having fun. Values are learned through children's songs and fairy tales. Theater and drama explain people to people. We owe our permanent learning to our emotional learning. Just as memories are erased in devastating traumas, constructive emotional memories can facilitate remembering, provide permanent learning, and heal the wounds to some extent. In this context, recreational activities with the unity of mind and heart seem meaningful and useful with the unity of science, art, sports and games. It would be appropriate to support and increase such studies. Otherwise, humanity may face the danger of robotization in the future.

In developed countries, there are funds for recreation and low-income people of all ages can easily pursue recreational activities. Recreational areas created by the private sector also continue to exist. The recent creation of various open area sports parks, science-art and sports centers in our country are good developments. However, the fact that children are in an intense pace during the teaching process and time is getting shorter, factors such as traffic and security necessitate carrying out science, art and sports activities as much as possible under the same roof or in a holistic framework in a complex structure. As an alternative to recreation areas on weekends,

shopping malls, which are not very suitable for health, have become recreation areas. While shopping is also a form of recreation in these places, children are also left in various playgrounds. Open air areas should be created for playgrounds. The people in these playgrounds must not be ordinary people, but must be competent, graduates of the field of recreation and children's recreation, have instructor training and, moreover, must be psychologically competent. There should also be such experts in parks and outdoor recreation areas.

Turkey must have a good reputation for Children's Recreation. The best example is the April 23 Children's Festival bequeathed by Gazi Mustafa Kemal Atatürk. Hıdırellez and the recreational activities we do during national and celestial holidays are other good examples. Trainers are social engineers. The human soul is a whole and man is not a machine. Recreational activities blended with science, arts and sports enable us to raise right-winged, whole-brained children. In this way, children's intuition, creativity, mental intelligence as well as emotional intelligence develop. Moreover, they can acquire multiple learnings in line with the theory of multiple intelligences. In addition to the things that children have to do, the things that they love to do, if directed to useful areas, will establish the building blocks that will create individual and social peace.

Giving more place to recreational activities by approaching them from multiple areas, and providing permanent and enjoyable learning by combining art, science and sports will make a positive contribution to the physical, spiritual, social and personality development of children.

REFERENCES

- And, M. (2012). *Oyun ve Bügü*, (1. Basım 1974), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- Baran, M. (1993). *Çocuk Oyunları*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları
- Ece, C., Ünsal, G., Çalık, F. (2023). Türklerde Çocuklar İçin Uygulanan Rekreatif Faaliyetler. *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 96-107. doi: 10.52272/srad.1327408
- EO, A. (2018). The importance of outdoor recreation on child's mental development: focus on the child's first day in school (Review) . *Int J Complement Alt Med*. 2018;11(6):333 - 335. doi: 10.15406/ijcam.2018.11.00420
- Ferry, B. (2017). *The Amygdala Where Emotions Shape Perception, Learning and Memories*, Croatia: InTech
- Hoffer, A. (2023). Using Recreation to Support the Social Well-Being of Children and Youth Institute on Community Integration, *Impact*, University of Minnesota Fall 2023. Erişim adresi: <https://publications.ici.umn.edu/impact/24-1/social-and-emotional-well-being-of-children-and-youth-with-disabilities-a-brief-overview>
- Kodaman, M. (2023). "Bilim Sanat Müzeleri ve Okullarda Mikro Modelleri" / *Science and Art Museums and It's Micro Models in Schools, Edirne İl Millî Eğitim Müdürlüğü Yönetici Akademisi* - 15 Haz 2023 15:00 İstanbul. Zoom Toplantısı. Erişim adresi: <https://us06web.zoom.us/j/83597028553?pwd=MWlXQlkrYWZvWUpMYmQxR0t1RzZ5QT09> Toplantı Kimliği: 835 9702 8553 Parola: 2222
- Kodaman, M., Girgin, F., Uzunköprü, Ş.G., Özdemir, Ş.C., Tuzcu, Ö., Fazlıoğlu, Y., Toksöz, İ., Kurt, C., Bacioğlu, S.D., Bayır, E. (2024). *Pandemi Sonrası İlk Ve Orta Dereceli Okullardaki Çocukların Bilim-Sanat-Spor-Oyun Birlikteliği İle Rekreasyonu/ Recreation Of Children In Primary And Secondary Schools After The Pandemic With The Combination Of Science-Art-Sports-Game* Proje No: 2022/71 TÜBAP, Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Sosyal Sorumluluk Projesi
- Morales S.C, Lorenzo A.F., Rosa, F.L.C. (2016) Recreation activities to improve social behavior. Study in children and adolescents aged 9-14. *Revista Cubana de Medicina General Integral* [Internet]. 2016 [citado 17 Mar 2024]; 32 (3) Erişim adresi: <https://revmgi.sld.cu/index.php/mgi/article/view/269>
- Sallabaş, M., E. (2020). Halk Biliminin İşlevleri Bağlamında Geleneksel Çocuk Oyunları: Rütük Çocuk Oyunları, *Millî Folklor*, 2020, Yıl 32, Cilt 16, Sayı 126:s. 99-109
- Vester, F. (1978). *Düşünmek Öğrenmek Unutmak* (Denken, Lemen, Vergessen ©: 1978) (Çev.Aydın Arıtan) 1991. İstanbul: Arıtan Yayınevi
- Yaman, M. ve Arslan, S. (2009). Çocuk ve gençlik suçlarının önlenmesinde rekreatif sporlar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 2009, 6.1: 445-459.

THANKS

We would like to thank the instructors and students of the Community Service Practices course, school principals and teachers, staff in institutions, and students in primary and secondary education who contributed to the study. We thank the Project Faculty Members for their help and consultancy. We would like to thank Trakya University and TÜBAP unit. We would like to thank *Dergipark* and *Journal of Interdisciplinary Educational Research*.